

I 10 981

olimanah

ALMANAH LUMEA 82

LUMEA

82

ROMANIA IN LUME
reportaje, comentarii
eseuri, memorii, docu
mentare, fotoreportaj
VIATA INTERNATIONALA

CEAUSESCU - PACE

SA TRIUMFE LIBERTATEA
PACEA SI SECURITATEA

SA TRIUMFE LIBERTATEA
PACEA SI SECURITATEA

CEAUSESCU
POPOPOL

SA TRIUMFE LIBERTATEA
PACEA SI SECURITATEA

CEAUSESCU
POPOPOL

SA TRIUMFE LIBERTATEA
PACEA SI SECURITATEA

CEAUSESCU - PACE

CEAUSESCU - PACE

SA TRIUMFE PACEA
SI SECURITATEA

I 10981

ROMÂNIA și președintele NICOLAE CEAUȘESCU - strălucită afirmare în conștiința lumii

Ne aflăm la capătul unui an dens, de muncă unită a întregului popor, pentru bunăstarea lui, pentru continua ascensiune a țării — independente și libere — pe noi culmi de civilizație, pe drumul edificării societății socialiste multilateral dezvoltate și al înaintării spre comunism. Acum, la acea confluență tradițională între prezent și viitor, strălucește mai limpede ca oricând, în sufletul fiecăruia, calitatea cea mai de preț a politicii partidului nostru comunist: faptele trecute, trăite și făurite de noi de-a lungul unui an, ca, de altfel, de-a lungul întregii epoci istorice a celor peste 16 ani de când la cîrma destinului țării se află tovarășul Nicolae Ceaușescu, își găsesc firească prelungire în viitor, în faptele pe care le vom împlini, cu conștiința acelei continuități programatice de acțiune, de gând și sentiment, care sînt ale tuturor oamenilor muncii, fără deosebire de naționalitate. Așa cum putem privi în urmă, cu fruntea sus și cu satisfacția împlinirilor, la drumul parcurs, chiar dacă acest drum n-a fost ușor, tot așa putem privi înainte încrezători în viitor — acel viitor, imediat sau mai îndepărtat —, cu convingerea fermă că marile obiective pe care partidul le-a trasat întregului popor vor fi îndeplinite, că, în această bătălie cu timpul, pentru marea operă de creație socialistă în România, victoria aparține integral poporului, făuritor conștient al propriului drum de libertate și prosperitate. Această convingere, care dă forță, unitate și strălucire eforturilor națiunii noastre socialiste, își are izvorul inepuizabil într-o politică a cărei justețe a fost validată de viață, de istorie — supremul judecător al oricăror acțiuni. În consens cu voința întregului popor și

fiind, ea însăși, emanația superioară a acestei voințe, politica Partidului Comunist Român, sub conducerea înțeleaptă, clarvăzătoare a secretarului său general, președintele Republicii, tovarășul **Nicolae Ceaușescu**, reprezintă garanția temeinică a mersului mereu înainte al României. Este, acesta, fundamentul unității între partid și popor, al unității în jurul secretarului general al partidului, președintele țării — marele nostru om de stat care a ridicat prestigiul țării în lume, un prestigiu al faptelor și curajului politic, al dăruirii pentru binele propriului popor, pentru pacea și progresul tuturor popoarelor lumii. Iar, cînd, în acest an, pe care-l vom încheia în curînd, partidul a aniversat șase decenii de la crearea sa, această aniversare a fost a întregului popor, a tuturor oamenilor muncii — români, maghiari, germani sau de alte naționalități —, cărora viața, evenimentele, propria lor trăire le-au confirmat realismul și justețea orientărilor și hotărîrilor adoptate de partid.

În marile izbînzii ale anilor care au trecut de la Congresul al XII-lea — ca, de altfel, în toată această epocă istorică, deschisă de Congresul al IX-lea, și, în general, de-a lungul celor 36 de ani de la Eliberare — vedem o strălucită confirmare a superiorității orînduirii socialiste, a capacității economiei noastre de a asigura mersul ascendent al întregii societăți; vedem, în aceasta, o minunată expresie a uriașei forțe organizatorice și politice a partidului nostru, a hotărîrii de neclintit a întregului popor de a asigura transpunerea în viață a programului de dezvoltare economică și socială a țării, a

NICOLAE CEAUȘESCU

Vastă și neobosită a politicii de și colaborare

• *Întâlniri, convorbiri, întrevederi în țară și în străinătate* •

Cronologia pe care o prezentăm își propune să ofere o imagine sintetică a dinamicii activității desfășurate, și în 1981, pe plan internațional, de tovarășul NICOLAE CEAUȘESCU: întâlniri și convorbiri — în țară și peste hotare — cu șefi de stat și conducători de partid, prim-miniștri, alte personalități proeminente.

Numeroasele contacte politice la nivel înalt, vizitele peste hotare ale tovarășului Nicolae Ceaușescu au impulsionat, în mod hotărât, dezvoltarea pe multiple planuri a relațiilor României cu toate statele, fără deosebire de orînduire socială, a relațiilor Partidului Comunist Român cu celelalte partide comuniste și muncitorești, cu forțele politice revoluționare, progresiste și democratice de pretutindeni, au adus o contribuție majoră, de mare semnificație și audiență internațională, la soluționarea marilor probleme ale omenirii, la făurirea unei lumi mai drepte și mai bune pe planeta noastră.

Programului Partidului Comunist Român. Și, putem spune, astăzi, cu deplină încredere, că marile sarcini ale cincinalului calității și eficienței au toate condițiile de a se realiza și că, pe această bază, România va atinge obiectivul economic strategic de a trece la un nou stadiu al propășirii naționale — de la țară socialistă în curs de dezvoltare, la țară socialistă mediu

dezvoltată. Desigur, această opțiune n-a fost luată «in vitro», ci în deplină cunoaștere a condițiilor internaționale, marcate, în mare măsură, de instabilitate, de criza capitalismului, de criza economică și energetică mondială — fenomene de durată, cu directe repercusiuni și asupra țării noastre. România știe să facă, însă, dovada inepuizabilului său tezaur: forța creatoare și capacitatea clasei noastre muncitoare, a inte-

activitate de promovare pace, independență internațională

*Întâlnirea prietenească a
tovarășului Nicolae
Ceaușescu și a tovarășei
Elena Ceaușescu cu Santi-
ago Carrillo, președintele
Partidului Comunist din
Spania care, împreună cu
soția sa, a vizitat țara la
inceputul anului*

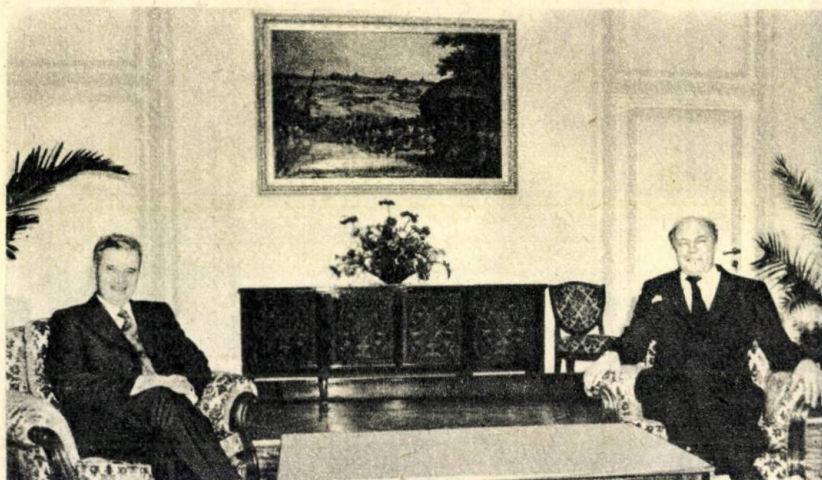
*O nouă întâlnire la nivel înalt româno-bulgară. La
sosirea în orașul Ruse din R.P. Bulgaria, tovarășul
Nicolae Ceaușescu este întâmpinat de tovarășul Todor
Jivkov*

iectualității muncitoare, a țărânimii muncitoare,
a întregului nostru popor muncitor care, stăpîn
pe destinele sale, într-o unitate tot mai strînsă,
sub conducerea partidului, a secretarului său
general, tovarășul Nicolae Ceaușescu, înfăp-
tuește cu succes opera de construcție socia-
listă.

Punînd munca liberă și unită la temelia pro-
pășirii socialiste a națiunii, România își de-
monstrează vocația sa constructivă, pașnică.
Iar aceasta — atît în planul politicii interne, cît
și în acela al politicii externe. Dezvoltarea dina-
mică și diversificată a economiei naționale și,
în paralel, angrenarea tot mai intensă a țării în

NICOLAE CEAUȘESCU -

Convorbire între tovarășul Nicolae Ceaușescu și Lars Werner, președintele Partidului de Stînga — Comuniștii din Suedia

La invitația tovarășului Nicolae Ceaușescu, a efectuat o vizită oficială de prietenie în țara noastră Hafez Al-Assad, secretarul general al Partidului Baas Arab Socialist, președintele Republicii Arabe Siriene

schimburile economice internaționale și, în ansamblu, participarea activă la viața politică mondială reprezintă o unitate dialectică, o unitate în acțiune, de a cărei realizare depind, în egală măsură, bunăstarea și independența patriei. Făcînd totul pentru progresul său, România își aduce, în același timp, o contribuție de seamă la cauza socialismului, a păcii și colaborării în întreaga lume. În numele acestor idealuri naționale și internaționale — și în virtutea acestei legături indisolubile dintre politica sa internă și externă —, România își desfășoară relațiile sale cu lumea. Și putem afirma cu mîndrie,

acum, la capătul unui nou an de intensă activitate internațională, că un sentiment și o idee le domină pe toate celelalte: conștiința evoluției naționale în siguranță, o evoluție întemeiată pe continuitate de acțiune, în contextul unei lumi contradictorii în care, însă, România a știut să se afirme, mereu mai puternic, ca un factor de pace, promotor consecvent al unei politici de independență și colaborare.

Spiritul deschis conlucrării își are originea într-un concept revoluționar despre rolul României în lume. O Românie puternic angajată în lupta pentru promovarea noului în viața inter-

vastă și neobosită activitate

Tovarășul Nicolae Ceaușescu a primit pe Sam Nujoma, președintele S.W.A.P.O. — Namibia, care a întreprins o vizită în țara noastră în fruntea unei delegații a organizației

Tovarășul Nicolae Ceaușescu împreună cu Andreas Papandreu, președintele Partidului Mișcarea Socialistă Pancena (PASOK), actualul prim-ministru al Greciei, în cursul vizitei acestuia în România

națională, pentru edificarea unei lumi mai drepte și mai bune. Pe această bază, partidul și statul nostru au dezvoltat și consolidat o sferă de relații de amploare planetară, demonstrând valențele dialogului și conlucrării, ca garanție și impuls necesar pentru propășirea liberă a României și, totodată, ca instrument al păcii și destinderii în lume. Această vastă operă de relații își dezvoltă — prin calitatea și finalitatea ei —

substanța revoluționară, viziunea larg internaționalistă care o animă. O politică de largă colaborare cu toate țările socialiste, și, în primul rând, cu cele vecine; extinderea continuă a relațiilor cu țările în curs de dezvoltare, nealiniat; amplificarea colaborării cu țările capitaliste dezvoltate, în spiritul coexistenței pașnice; promovarea constantă a raporturilor cu toate statele lumii, fără deosebire de orînduire socială — sînt, acestea, direcții fundamentale ale activității internaționale a României. Și este un fapt — recunoscut și apreciat în întreaga lume — că relațiile internaționale ale țării noastre se disting atît prin amplitudinea lor, cît, mai ales, prin calitatea lor, evidențiind concret nu numai necesitatea, ci și posibilitatea întronării noilor principii în raporturile interstatale: deplina ega-

NICOLAE CEAUȘESCU —

Primirea la tovarășul Nicolae Ceaușescu a delegației Adunării Naționale a Reprezentanților Populari din R.P. Chineză, condusă de Yang Shangkun, membru al C.C. al Partidului Comunist Chinez, vicepreședinte și secretar general al Comitetului Permanent al Adunării Naționale

Un aspect din timpul vizitei oficiale de prietenie a tovarășului Nicolae Ceaușescu în R.S. Cehoslovacă

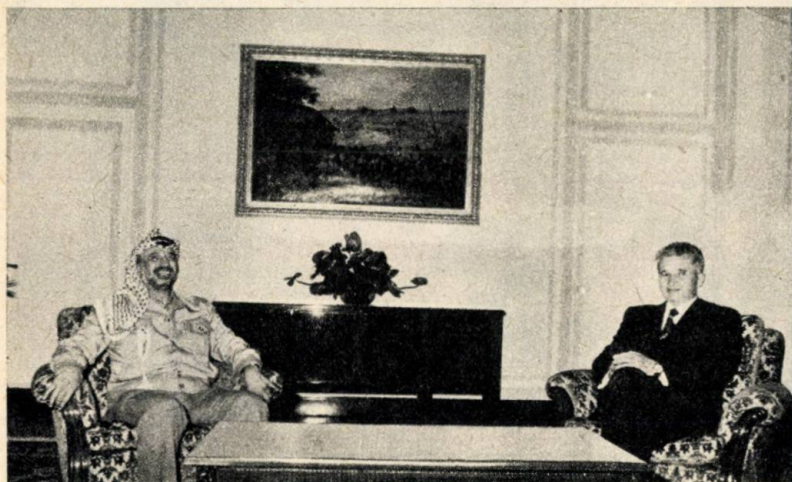
litate în drepturi, respectarea strictă a independenței și suveranității naționale, neamestecul în treburile interne, avantajul reciproc, renunțarea la forță și la amenințarea cu forță, respectarea dreptului fiecărui popor de a fi liber, de a-și făuri viața așa cum o dorește. Concepute ca un tot unitar, aceste principii — care reprezintă fundamentul întregii politici externe a României — constituie înseși bazele destinării și păcii.

Arhitect al întregii politici externe a Româ-

niei, tovarășul Nicolae Ceaușescu a imprimat — prin gândirea și neobosită sa activitate — diplomației românești un conținut superior, o poziție mereu activă, dinamică și principială, conectînd puternic țara, prin toate acțiunile sale, la opera de pace și colaborare. Secretarul general al partidului, președintele României, a ridicat dialogul la nivel înalt la rangul de practică de lucru curentă, de maximă eficiență și responsabilitate, instrument fundamental al deciziei politice în sfera conlucrării bilaterale, ca și în aceea, mai largă, a schimbului de idei și găsirii

vastă și neobosită activitate

Președintele Nicolae Ceaușescu împreună cu Hilla Limann, președintele Republicii Ghana, în cursul vizitei întreprinse de acesta în România

Întrevederea dintre tovarășul Nicolae Ceaușescu și Yasser Arafat, președintele Comitetului Executiv al Organizației pentru Eliberarea Palestinei

platformelor necesare de contact și convergență pentru acțiuni de anvergură în plan internațional. Angajînd factorii de cea mai înaltă responsabilitate în stat, asemenea dialoguri demonstrează marile resurse ale unei diplomații a păcii. O diplomatie deschisă, căci dialogul României cu lumea nu se consumă în interiorul «cabinetelor capitonate», ci în fața lumii, a propriului popor și a tuturor celorlalte popoare, prin aceasta vădîndu-se caracterul lui profund democratic. O diplomatie nu de ex-

cepție sau de ultim recurs, căci România, prin acțiunea președintelui ei, a introdus în viața internațională dialogul la nivel înalt ca modalitate de consultare firească, de intervenție pentru soluționarea problemelor nu la extrema lor limită, ci de conlucrare constantă, perseverentă pentru reglementarea lor durabilă, în spiritul celor mai arzătoare năzuințe ale umanității. O diplomatie angajantă, concretă, căci este de notorietate internațională numărul mare de documente încheiate în urma întrevederilor șe-

NICOLAE CEAUȘESCU

Vizita tovarășului Nicolae Ceaușescu și a tovarășei Elena Ceaușescu în Austria. Semnarea documentelor oficiale de către președintele României și de către președintele federal al Austriei, Rudolf Kirchschläger

La invitația tovarășului Nicolae Ceaușescu ne-a vizitat țara generalul-maior Mohamed Siad Barre, secretarul general al Partidului Socialist Revoluționar Somalez, președintele Republicii Democratice Somalia

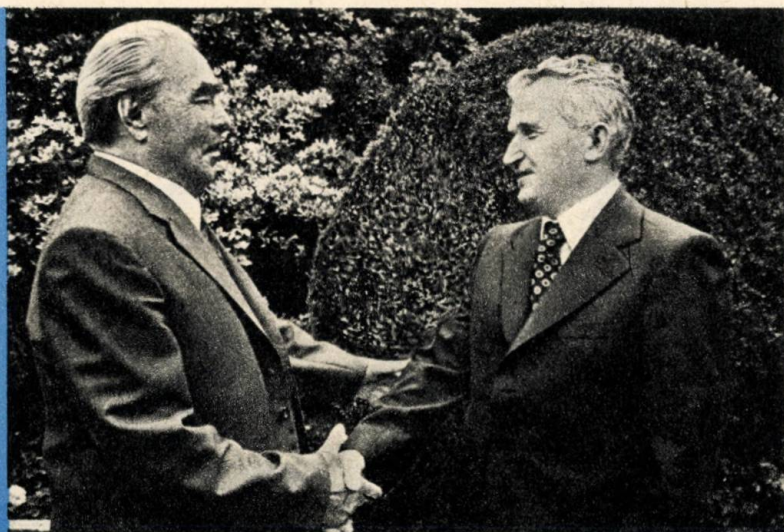
fului statului român — tratate de prietenie și cooperare, declarații solemne comune, acorduri generale de colaborare, toate acestea oferind un cadru și o bază solide în planul raporturilor bilaterale, și, totodată, un exemplu elocvent al marilor posibilități de fructificare a potențialului de pace al omenirii. În virtutea acestor calități, vizitele peste hotare ale președintelui României, tovarășul Nicolae Ceaușescu, convorbirile avute în țară și peste hotare cu șefi de stat, conducători de partid, înalte personalități politice, toate aceste momente de vîrf ale

raporturilor pe care le întrețin, pe plan internațional, partidul și statul nostru s-au constituit, de fiecare dată, în memorabile acțiuni în slujba destinderii și înțelegerii, pentru triumful politicii de pace și independență.

Nu e menirea acestor rînduri să facă o detaliată evocare a direcțiilor de acțiune și inițiativă ale politicii externe românești. Vom sublinia, însă, că, indiferent de sfera de cuprindere la care ne-am referi, se degajă, limpede, acea filozofie a acțiunii politice pentru pace prin care gîndirea președintelui Nicolae Ceaușescu și-a

vastă și neobosită activitate

*Întâlnire prietenească în
Crimeea între tovarășul
Nicolae Ceaușescu și tova-
rășul Leonid Brejnev*

*Primirea la tovarășul Nicolae Ceaușescu a lui Giancarlo
Pajetta, membru al Direcțiunii Partidului Comunist
Italian*

cîștigat prestigiosul loc în patrimoniul de idei al lumii contemporane. O filozofie întemeiată pe o vastă experiență politică și de viață; o filozofie a luptei pentru tot ce e nou, ostilă tiparelor și închistării, bazată pe dezvoltarea creatoare a

gîndirii materialist-dialectice și istorice; o filozofie căreia îi este caracteristică nu numai cunoașterea, sesizarea și prezentarea fenomenelor vieții internaționale, ci adoptarea cu consecvență a unei poziții active față de fenomenele lumii, avînd ca finalitate transformarea revoluționară, reglementarea marilor probleme, în consens cu voința popoarelor. Bogăția și forța acestei concepții despre lume își are punctul de sprijin în încrederea fermă că stă în puterea popoarelor ca, unite, să asigure realizarea păcii. În aceasta rezidă întreaga capacitate de mobilizare a gîndirii și acțiunii președintelui Nicolae Ceaușescu, dedicate întăririi solidarității și colaborării tuturor forțelor antiimperialiste și progresiste, a tuturor popoarelor, pentru a determina un curs nou pe arena mondială — cursul spre destindere, spre respectarea independenței popoarelor, spre pace.

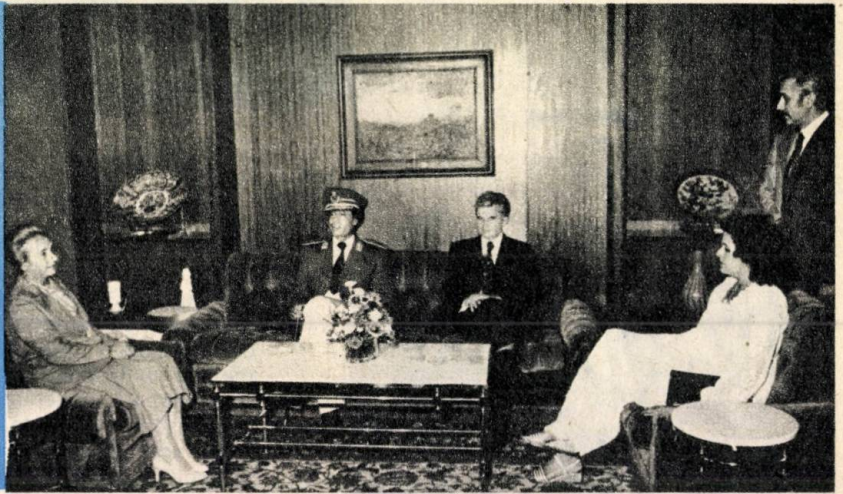
A face totul pentru afirmarea liberă a dreptului poporului român de a-și scrie, cu demnitate, propria istorie, a face totul în apărarea

NICOLAE CEAUȘESCU -

Moment de referință în cronica relațiilor româno-kuweitiene: vizita efectuată în România, la invitația președintelui Nicolae Ceaușescu, a emirului statului Kuweit, Jaber Al-Ahmad Al-Jaber Al-Sabah

Înainte de dineul oficial oferit de tovarășul Nicolae Ceaușescu și tovarășa Elena Ceaușescu în onoarea conducătorului Marii Revoluții de la 1 Septembrie al Jamahiriei Arabe Libiene Populare Socialiste, colonelul Moammer El Gaddafi, și a doamnei Safia Farkash

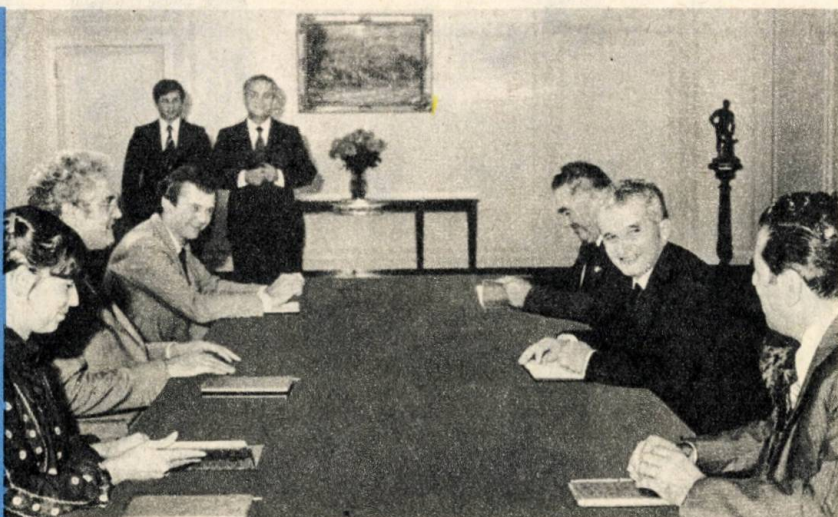
celui mai sacru drept al popoarelor — dreptul la viață, la pace, la civilizație —, a face totul pentru făurirea unei lumi mai drepte și mai bune — acesta este crezul fierbinte care animă întreaga operă a președintelui Nicolae Ceaușescu, această strălucită operă de pace în care poporul se regăsește deplin în atribuțiile sale de suveranitate și independență, ca unică și indestructibilă forță creatoare de istorie.

Țara întreagă trăiește sentimentul tonifiant al unității în jurul partidului, al secretarului său

general, această unitate izvorită din convingerea profundă a justeții drumului ales, din pasiunea revoluționară și căldura celui mai generos umanism care însuflețesc gândul și fapta celui care conduce destinele de pace și bunăstare ale națiunii noastre socialiste. Sub stindardul luptei pentru apărarea muncii libere și unite a tuturor celor ce trăiesc întru strălucirea și bunăstarea patriei noastre — români, maghiari, germani și de alte naționalități —, sub stindardul luptei pentru pacea și independența

fastă și neobosită activitate

Întrevederea tovarășului
Nicolae Ceaușescu cu Lio-
nel Jospin, prim-secretar
al Partidului Socialist
Francez

Tovarășul Nicolae Ceaușescu și Indira Gandhi, primul
ministru al Indiei, la sosirea oaspetelui indian pe aer-
portul Otopeni

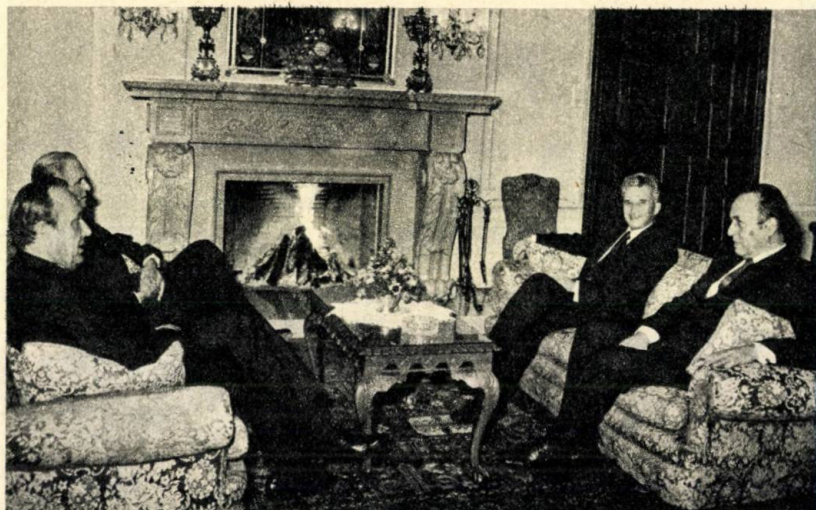

tuturor popoarelor, țara întreagă răspunde, în aceste clipe, într-un glas la inițiativa tovarășului Nicolae Ceaușescu, la **Apelul pentru dezarmare și pace** lansat de Frontul Unității și Democrației Socialiste.

Se degajă puternic, din cuvintele tovarășului Nicolae Ceaușescu, din conținutul înflăcărat al acestui document programatic, hotărârea ne-

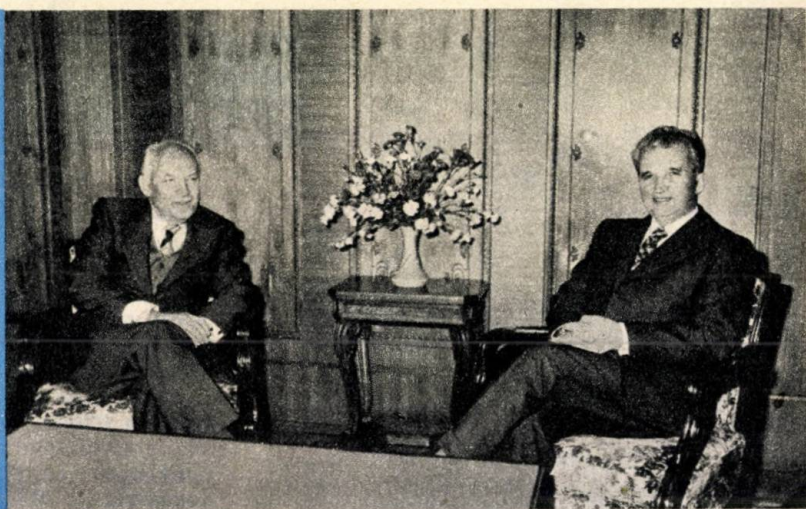
strămutată a întregului nostru popor de a opune un **NU** ferm războiului, cursei periculoase a înarmărilor, de a face totul pentru reluarea și continuarea cursului destinderii, pentru afirmarea în lume a politicii de pace și independență. Și nu există o mai luminoasă expresie a încrederii în lupta unită a popoarelor, în capacitatea lor de a răspunde comandamentelor istoriei, ca aceea degajată de cuvintele președintelui României: **«Avem ferma convingere că popoarele dispun de forța necesară, că stă în puterea lor să impună o politică nouă, de egalitate, democratică, să oprească cursa înarmărilor, să asigure trecerea la dezarmare, pacea și colaborarea internațională! În puterea popoarelor, a maselor populare stau cauza păcii și civilizației, însăși existența vieții în Europa și pe întreaga planetă! Să facem totul pentru a asigura civilizația, viitorul generației noastre, al generațiilor care vor urma! Să facem ca viitoarele generații să poată spune: iată, generația care a trăit în condițiile grele ale sfârșitului anilor 2000 și-a făcut datoria, a**

NICOLAE CEAUȘESCU- vastă și neobosită activitate

La invitația președintelui Nicolae Ceaușescu, în luna octombrie, țara noastră a avut ca oaspete pe Karl Carstens, președintele Republicii Federale Germania

Convorbiri la nivel înalt româno-iugoslave la București. Tovarășul Nicolae Ceaușescu împreună cu Serghei Kraigher, președintele Prezidiului Republicii Socialiste Federative Iugoslavia

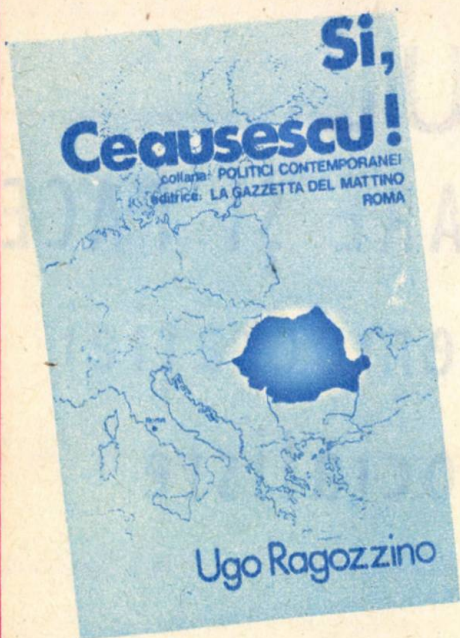

luptat pentru a asigura pacea, viața, dar a luptat și pentru dreptate socială și națională, a luptat pentru schimbarea lumii, pentru a asigura victoria societății socialiste, a dreptății pentru toată lumea».

Însuflețit de cele mai nobile idealuri, prin politica sa de largă solidaritate, de participare activă la soluționarea tuturor marilor probleme de care depind pacea și progresul umanității, poporul român și-a câștigat și consolidat prietenii durabile, așa cum n-a avut nicicând în

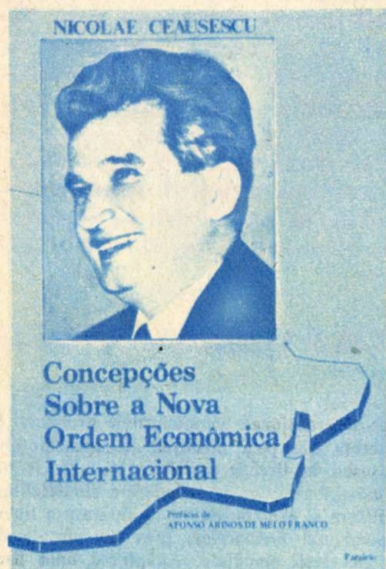
întreaga sa istorie. Este, acesta, tezaurul neprețuit, datorat politicii concepute și promovate de președintele Nicolae Ceaușescu — cel mai iubit fiu al poporului român, care, prin gândirea sa novatoare, revoluționară și acțiunea sa neobosită, de înaltă responsabilitate pentru destinele patriei, a ridicat România pe culmile celui mai înalt prestigiu, deschizându-i mereu noi orizonturi de afirmare în lume.

«LUMEA»

Concepția și acțiunea președintelui Nicolae Ceausescu consacrate edificării unei lumi mai drepte și mai bune, mesajul său umanist adresat lumii — o lume care trebuie să devină, prin efortul unit al popoarelor, un spațiu al păcii trainice, al colaborării neîngrădite, al libertății, democrației și progresului — dimensionează pregnant și elocvent un ecou de largă audiență mondială.

Suita impresionantă de volume consacrate, pe cele mai diverse meridiane ale globului, filozofiei politice și acțiunii militante a președintelui Nicolae Ceausescu ilustrează, într-un mod profund semnificativ, respectul și aprecierea opiniei publice internaționale față de demersul conducătorului partidului și statului nostru — un demers care vizează, cu clarviziune și strălucire, împlinirea dezideratelor fundamentale ale umanității.

APELUL PENTRU DEZARMARE ȘI PACE al Frontului Democrației și Unității Socialiste

Biroul Executiv al Consiliului Național al Frontului Democrației și Unității Socialiste, întrunit în ședință lărgită la București, în ziua de 30 octombrie 1981, și-a însușit în unanimitate aprecierile și considerentele expuse de președintele țării, tovarășul Nicolae Ceaușescu, cu privire la situația internațională actuală, la căile de depășire a problemelor grave ce confruntă omenirea, precum și propunerile cu privire la desfășurarea unei vaste acțiuni politice de masă în țara noastră, menite să permită manifestarea puternică a voinței de pace a poporului român, a hotărârii întregii națiuni socialiste de a acționa neabătut împotriva intensificării cursei înarmării, pentru dezarmare generală, și în primul rînd dezarmare nucleară, pentru securitate, colaborare și pace în întreaga lume.

Consiliul Național al F.D.U.S. dă o înaltă apreciere inițiativei tovarășului Nicolae Ceaușescu, pătrunse de un spirit de înaltă grijă și răspundere pentru viața și liniștea popoarelor, pentru destinele civilizației umane, pentru făurirea unei lumi a prieteniei și colaborării pașnice între toate națiunile. Considerăm că această nouă și importantă inițiativă este de natură să mobilizeze și mai mult forțele poporului român în înfăptuirea politicii principale, constructive, promovate pe arena mondială de România socialistă, de președintele țării, să sporească contribuția poporului nostru la marea luptă a forțelor înaintate, progresiste, a maselor largi populare de pretutindeni, hotărîte să-și apere liniștea, munca pașnică, viața, libertatea și independența.

România socialistă, președintele Nicolae Ceaușescu se bucură de un binemeritat prestigiu pe arena mondială, pentru consecvența și hotărârea cu care militează în scopul lichidării factorilor de încordare, tensiune și conflict din viața internațională, pentru soluționarea problemelor complexe ale lumii de azi în concordanță cu interesele și năzuințele vitale ale popoarelor. Un profund ecou și o deplină aprobare au găsit în rîndul

Apelul Consiliului Național al Frontului Democrației și Unității Socialiste dorește să sublinieze preocuparea organizațiilor din Frontul Democrației și Unității Socialiste, ca și preocuparea poporului nostru, adeziunea sa fermă la politica de pace, de colaborare și independență națională, dorește să afirme cu putere în fața întregii lumi că poporul român, constructor al societății socialiste multilateral dezvoltate, este hotărît ca, împreună cu toate popoarele lumii, să lupte pentru dezarmare, pentru pace, pentru a asigura dreptul fundamental al omului, al națiunilor — dreptul la viață, la libertate, dreptul de a trăi liber!

NICOLAE CEAUȘESCU

opinii publice internaționale nenumăratele propuneri și inițiative concrete ale țării noastre, ale președintelui Nicolae Ceaușescu, în direcția opririi cursei înarmărilor, a trecerii la măsuri practice de reducere a cheltuielilor, efectivelor militare și armamentelor, de apărare a libertății și independenței popoarelor, grav amenințate de actualul curs al vieții mondiale. Adoptarea unor asemenea măsuri, promovarea acestei politici constituie

- **Cauza păcii și colaborării face parte inseparabilă din concepția de viață a poporului nostru, a societății socialiste pe care o edificăm, se identifică cu idealurile nobile ale socialismului și comunismului**
- **Ne afirmăm solidaritatea deplină cu celelalte națiuni în eforturile pentru înlăturarea primejdiilor care amenință viața și munca lor pașnică, însuși viitorul lor, spunînd — pînă nu este prea tîrziu — un NU hotărît războiului!**
- **Să facem puternic auzit în lume glasul de pace și colaborare al României socialiste**

astăzi singura alternativă la un război nimicitor, reprezintă condiția primordiale a înstaurării unui climat de înțelegere, securitate, colaborare și pace.

Pornind de la aceste considerente, Frontul Democrației și Unității Socialiste cheamă toate organizațiile sale componente, oamenii muncii din întreaga țară — muncitori, țărani, intelectuali, bărbați și femei, tineri și vîrstnici, pe toți cetățenii, fără deosebire de naționalitate — să-și spună cuvîntul în cadrul unor largi manifestări publice, să organizeze adunări populare, demonstrații, marșuri ale păcii și alte acțiuni de masă, cerînd să se întreprindă și să se intensifice acțiunile tuturor statelor și popoarelor pentru împiedicarea amplificării cursei înarmărilor și sporirii arsenalului militar, pentru măsuri concrete în domeniul dezarmării și, în primul rînd, al dezarmării nucleare, pentru eliberarea omenirii de coșmarul unui nou război. Aceasta exprimă importanța deosebită pe care partidul și statul nostru o acordă rolului poporului nostru — constructor eroic al socialismului, care își făurește în mod conștient propria istorie, un viitor demn și fericit — în elaborarea și promovarea întregii politici interne și externe a țării, în conducerea tuturor domeniilor vieții sociale, a întregii societăți.

Poporul român este conștient că înfăptuirea mărețelor sale aspirații de zidire a celei mai drepte și umane orînduirii — comunismul, ca și realizarea năzuințelor tuturor popoarelor spre bunăstare și progres sînt condiționate în mod vital de înlăturarea pericolului războiului, de înstaurarea unei păci trănice pe planeta noastră. Cauza păcii și colaborării face parte inseparabilă din concepția de viață a poporului nostru, a societății socialiste pe care o edificăm, se identifică cu idealurile nobile ale socialismului și comunismului.

Poporul român este conștient că în uriașele eforturi

pe care le depun astăzi forțele înaintate ale omenirii pentru dezarmare, pace și destindere un rol esențial trebuie să-l aibă țările socialiste care, prin însăși natura orînduirii lor, prin ideile care le călăuzesc, sînt în mod organic interesate în lichidarea oricăror acte de agresiune internațională, a oricăror pericole de război, în apărarea independenței și libertății tuturor popoarelor, a dreptului lor sacru de a-și făuri viitorul în liniște și pace, așa cum și-l doresc. Țărilor socialiste, forțelor sociale înaintate de pretutindeni le revine îndatorirea de a-și uni eforturile într-un singur suvoi pentru a bara calea războiului, pentru a salvgarda pacea.

Frontul Democrației și Unității Socialiste din România apreciază în mod deosebit și privește cu profundă simpatie marile mișcări de masă care au loc în țările Europei occidentale, consacrate opririi amplasării de noi rachete nucleare cu rază medie de acțiune pe continentul nostru, împiedicării producerii bombeii cu neutroni, împotriva planurilor și a intențiilor de escaladare a politicii de înarmări. Poporul român își unește glasul cu masele populare din aceste țări, cu toate națiunile în nobila luptă pentru pace, care oglindește rolul sporit pe care îl joacă astăzi popoarele în determinarea cursului evoluției istorice. Ne afirmăm solidaritatea deplină cu celelalte națiuni în eforturile pentru înlăturarea primejdiilor care amenință viața și munca lor pașnică, însuși viitorul lor, spunînd — pînă nu este prea tîrziu — un NU hotărît războiului!

Considerăm că forțele iubitoare de pace de pretutindeni, popoarele trebuie să se manifeste cu cea mai mare energie pentru a determina guvernele, parlamentele, conducerile statelor să abordeze o politică nouă, constructivă, pătrunsă de o răspundere maximă pentru soarta și viitorul popoarelor, a păcii mondiale.

Adresăm tuturor organizațiilor de masă și obștești, maselor populare din toate țările Europei, ale Americii, de pe toate celelalte continente apelul de a acționa în cea mai strînsă unitate pentru trecerea la îndeplinirea obiectivelor stringente ale securității, destinderii și colaborării internaționale.

Să acționăm pentru instaurarea unui climat în care toate popoarele să se poată dezvolta liber și suveran, la adăpost de orice amestec sau agresiune din afară!

În interesul păcii și liniștii pe planeta noastră, să ne ridicăm cu toată energia împotriva politicii de continuare a înarmărilor!

Pornind de la situația deosebit de gravă creată în Europa, ca urmare a acumulării în această parte a lumii a unui uriaș arsenal de arme de distrugere în masă — să cerem cu toată energia oprirea amplasării și desfășurării pe continent a rachetelor nucleare cu rază medie de acțiune și trecerea neîntârziată la tratative concrete în acest scop!

Să spunem un NU hotărît bombeii cu neutroni! Să ne ridicăm cu fermitate pentru scoaterea în afara legii a tuturor armelor de distrugere în masă!

Să acționăm hotărît, împreună cu toate popoarele, cu toate conștiințele lucide de pe continent, pentru a evita ca Europa să fie nimicită în cadrul unei conflagrații nucleare!

Să ne pronunțăm cu toată energia pentru ca actuala reuniune de la Madrid să stabilească convocarea unei conferințe consacrate întăririi încrederii și dezarmării în Europa!

Să acționăm ferm pentru un echilibru militar care să nu pună în pericol securitatea și pacea nici unei țări și care să fie realizat nu pe seama sporirii înarmărilor, ci prin diminuarea și reducerea lor treptată!

Să impunem să se treacă cu toată hotărîrea la înghețarea cheltuielilor militare la nivelul anului 1981 și la reducerea treptată, în următorii ani, a bugetelor militare cu cel puțin 10 la sută pînă în 1985.

Să impunem încetarea oricărei demonstrații de forță, a manevrelor militare la granițele altor state, a manevrelor de mare anvergură, a oricăror acțiuni ce pot genera tensiune și neîncredere între state!

Să cerem în modul cel mai ferm ca minunatele cuceriri ale genului uman, ale științei și tehnicii moderne să fie puse exclusiv în slujba păcii și progresului — și nu a distrugerii și a războiului!

Să conlucrăm strîns pentru a determina pe promotorii înarmărilor să renunțe la pozițiile lor periculoase, să pună capăt cu desăvîrșire politicii de înar-

mări, folosirii forței și amenințării cu forța, astfel ca toate problemele litigioase să fie soluționate numai și numai prin tratative, pe cale pașnică!

Să facem totul pentru ca imensele bugete militare, fondurile cheltuite pentru înarmare să fie folosite pentru îndeplinirea programelor de dezvoltare economică și socială ale fiecărei țări, pentru sprijinirea popoarelor din țările subdezvoltate în eforturile lor de progres, pentru făurirea unei lumi mai drepte și mai bune! Să facem ca politica de dezarmare să contribuie la lichidarea decalajelor dintre state, la instaurarea noului ordinii economice — condiție esențială a păcii și progresului, a stabilității politice și economice mondiale!

Să acționăm ca Organizația Națiunilor Unite, celelalte organizații și organisme internaționale să joace un rol mult mai activ în unirea și participarea tuturor națiunilor la eforturile pentru pace, pentru dezarmare și colaborare între popoare!

Viața, întreaga desfășurare a evenimentelor internaționale demonstrează necesitatea creșterii rolului popoarelor în soluționarea tuturor problemelor care privesc pacea și progresul umanității, a întăririi solidarității și conlucrării lor în afirmarea politicii de destindere, de pace și independență națională. Să ne unim deci forțele, să conlucrăm în modul cel mai activ pentru a pune stavilă politicii de încordare și război, pentru afirmarea politicii de destindere și înțelegere, de pace și colaborare internațională.

Frontul Democrației și Unității Socialiste, în numele întregului popor român, adresează tuturor organizațiilor democratice, opiniei publice, popoarelor din toate țările chemarea de a întreprinde noi și tot mai puternice acțiuni consacrate cauzei păcii și dezarmării.

Să asigurăm îndeplinirea dreptului fundamental al tuturor popoarelor la viață, pace și libertate, printr-o largă mișcare unită a tuturor forțelor iubitoare de pace, să împiedicăm izbucnirea unui nou război, să instaurăm liniștea și securitatea pe planeta noastră!

Frontul Democrației și Unității Socialiste își exprimă convingerea că toate organizațiile componente, toți oamenii muncii din patria noastră, fără deosebire de naționalitate, vor acționa cu hotărîre, desfășurînd largi acțiuni de masă, pentru a face puternic auzit în lume glasul de pace și colaborare al României socialiste, voința de neclintit a întregului nostru popor de a-și aduce întreaga contribuție la îndeplinirea idealurilor și aspirațiilor supreme ale omenirii de a trăi în colaborare și înțelegere, într-o lume a păcii și progresului!

O politică a păcii, prieteniei și colaborării internationale

Obiectivul fundamental al politicii promovate de partidul conducător al țării este dezvoltarea și propășirea, în toate planurile trăirii sale, a poporului nostru. Dar aceasta nu într-o viziune limitată strict la destinele României, ci în perspectiva generoasă a existenței românești în cadrul marii comunități a națiunilor de pe întregul cuprins al globului pământesc. Firește că această participare la însuși procesul devenirii de mîine a lumii ca atare își găsește un prim temei în înțelegerea lucidă a faptului că nimeni nu-și poate propune o dezvoltare în afara realităților internaționale și că progresul fiecărei națiuni este riguros condiționat de starea și climatul lumii. Nu este, însă, mai puțin adevărat că acestui considerent, deplin îndreptățit, România îi adaugă elementele noi și originale ale unei politici externe adică umaniste, ale unei politici care plasează omul și năzuințele sale esențiale, omul de pretutindeni, în centrul condițiilor care pot determina pacea și propășirea universală.

Constanța neabătută a acestei politici și-a găsit, în aceste ultime luni ale anului, o concretă și cuprinzătoare expresie în NU-ul hotărît pe care îl rostește întreaga țară continuării cursei înarmărilor, amplasării de noi rachete nucleare în Europa, în opțiunea sa fermă pentru dezarmare și, în primul rînd, pentru dezarmare nucleară, pentru triumful politicii de pace și independență.

Strălucită inițiativă de pace a președintelui României, tovarășul Nicolae Ceaușescu, **Apelul pentru dezarmare și pace al Frontului Democrației și Unității Socialiste** a găsit un puternic ecou în conștiința țării întregi. Această vibrantă chemare la luptă unită, alături de toate popoarele lumii, la organizarea de mari acțiuni de masă, la a da un și mai puternic ecou și relief voinței de pace a poporului român reprezintă o nouă și limpede expresie a înaltei răspunderi pentru destinul de pace al țării și al omenirii — acel sentiment adică al răspunderii pe care întreaga națiune română îl trăiește, strîns unită în jurul partidului, al secretarului său general.

Nouă și elocventă mărturie a încrederii nestrămutate a partidului nostru în forța popoarelor, în rolul lor determinant pentru schimbarea actualului curs periculos al vieții internaționale, **Apelul** mărturisește, totodată, solidaritatea militantă a poporului nostru cu acțiunile

întreprinse de celelalte popoare, în primul rînd din Europa, în eforturile lor pentru înlăturarea primejdiiilor ce amenință viața și munca lor pașnică.

Dacă diferitele națiuni constituite astăzi în entități statale se disting prin trăsături și particularități proprii — realitate a cărei ignorare ar putea duce la regretabile perturbări în desfășurarea normală a relațiilor internaționale —, ele se apropie, pînă la identificare, în ceea ce poate fi definit ca valori umane caracteristice și esențiale — năzuința spre o viață liberă și demnă, revendicarea dreptului la dezvoltare, aspirația spre pace. Or, ceea ce este efectiv propriu vremurilor în care trăim este tocmai ascensiunea în conștiința umanității a acestor valori de esență, lupta pentru afirmarea lor în care s-au angajat popoarele de pretutindeni. O luptă desfășurată, poate, la intensități deosebite, dar totuși certă, reală, fără pauze și armistiții, o luptă ce se identifică cu trăsătura fundamentală a epocii istorice pe care o traversează astăzi omenirea. Elaborindu-și orientarea sa internațională, România a avut și are, printre criteriile-reper ale analizelor pe care le face, altă realitate incontestabilă a voinței de afirmare și împlinire a obiectivelor de propășire pe plan național, cit și reverberarea acestei voințe pe plan mondial. Pentru că, împletirea celor două planuri se constituie, în cele din urmă, într-o premisă-cheie a acțiunii sale. Ceea ce va fi caracteristic și definitoriu lumii de mîine se înfățișează astăzi în ipostaza de obiective și mijloace de atingere a acestor obiective.

Enunțându-le, vom vedea că ele înseamnă, pentru România, principalul conținut al politicii sale externe.

Noile principii și norme ale relațiilor interstatale — deplina egalitate în drepturi, respectarea independenței și suveranității naționale, neamestecul în treburile interne, renunțarea la forță și la amenințarea cu folosirea forței — călăuzesc neabătut întreaga desfășurare a legăturilor pe care România le întreține în plan bilateral sau multilateral cu celelalte state ale lumii. Ele constituie baza întregii suite de relații ale țării noastre — politice, economice, culturale etc. —, de la cel mai obișnuit act diplomatic, pînă la cel mai important acord sau tratat încheiat cu o țară sau alta. Ele se regăsesc cu aceeași rigurozitate în participarea și contribuția

României la dezbaterile marilor probleme ale comunității internaționale, fie că este vorba de dezarmare sau securitate, de cooperare sau noua ordine economică, de rezolvarea pașnică a diferendelor și așa mai departe.

Calea de acces spre lumea nouă de mine, căreia trebuie să-i devină o trăsătură definitorie, este, într-adevăr, democratizarea raporturilor internaționale. În serviciul acestui obiectiv primordial al ei, politica externă românească investește constant propuneri și inițiative, pentru afirmarea ei aduce neabătut exemplul propriei sale conduite pe scena politică mondială. Într-un moment al istoriei în care toate popoarele și țările aspiră la consolidarea independenței lor, în care își manifestă voința de a-și aduce contribuția la progresul în pace al întregii umanități și fac dovada concretă că sînt în măsură să participe eficient și util la edificarea unei ordini noi și a unei lumi noi, de natură să armonizeze interesele generale, democratizarea relațiilor internaționale a devenit o cerință obiectivă, istoricește determinată, a cărei premisă fundamentală este egalitatea în drepturi a statelor, indiferent de orînduirea social-politică, de gradul de dezvoltare, de mărime și de potențial. Numai egalitatea în drepturi îngăduie fiecărei națiuni să se dezvolte liber, în conformitate cu propria sa voință, să-și afirme plener personalitatea; numai egalitatea în drepturi poate asigura vieții internaționale un dialog constructiv, o conlucrare eficientă în vederea rezolvării problemelor comune. De bună seamă, nu pot fi egali decît cei liberi și independenți, altminteri am avea de-a face cu strania egalitate dintre asupriți și asupritori, dintre cel ce domină și cel ce este dominat. Ca atare, egalitatea presupune, în mod obligatoriu, recunoașterea prealabilă a independenței și suveranității fiecăruia, consecința imediată a acestui fapt fiind soliditatea dialogului angajat între două sau mai multe state și trăinicia acordului realizat într-o problemă sau alta.

Acționînd în mod democratic, manifestînd în raporturile lor bilaterale, ca și în plan general, respect și receptivitate reciprocă, statele vor fi cu adevărat în măsură să dea destinderii un conținut substanțial, să facă din coexistența pașnică un motor al conlucrării pentru desfășurarea pleneră a progresului umanității. Se va fi creat, astfel, prin voința politică a statelor, cadrul optim pentru atacarea frontală a problemelor care se manifestă încă virulent ca obstacole în calea bunei înțelegeri internaționale. Cursa înarmărilor, cu întregul ei cortegiu de consecințe nocive în planul politic, al încrederii între state, în plan economic și, cu deosebire, ca permanentă și din ce în ce mai gravă amenințare la adresa păcii, se va putea stăvili și opri cu desăvîrșire. Se vor fi creat, astfel, condițiile pentru îndepărtarea stării de subdezvoltare în care se mai află o mare parte a omenirii, de lichidarea acestor stări de lucruri depinzînd în mod direct instaurarea unor relații de încredere, colaborare și pace în lume. Se vor fi creat, astfel, posibilitățile cele mai ferice pentru soluționarea problemelor ce se mai pot ivi în raporturile dintre state exclusiv pe calea tratativelor, prin negocieri politice, marcate de preocuparea de a se ține seama de interesele legitime ale fiecăruia.

Desigur, toate aceste deveniri nu pot fi produsul întâmplării, ele nu pot prinde viață de sine numai prin simpla dorință a popoarelor. Ele reclamă eforturi, inteligență, renunțarea la mentalități învechite și filosofii politice anacronice. Într-o lume în perpetuă și alertă mișcare transformatoare, cu o mobilitate extraordinară în procesul său de înnoire, permanența unei viziuni realiste, lucide și, în același timp, impregnată de încredere în viitorul omenirii, se confirmă constant ca o condiție fundamentală a succesului politicii urmate

de un stat sau de un partid și, în egală măsură, ca o verificare a opțiunilor făcute. Este ceea ce se confirmă constant în gîndirea și acțiunea politicii externe a statului român, a președintelui său, tovarășul Nicolae Ceaușescu. Refuzînd rațiunile de conjunctură și pragmatismul egoist, politica externă a României socialiste urmează constant o neînteruptă împlinire a promovării principiilor ce trebuie să guverneze scena relațiilor politice internaționale și a acțiunilor concrete întreprinse pentru a da un conținut palpabil unei atari orientări. În numeroase momente, inițiativele românești au făcut operă de pionierat, nu arareori a trebuit realizată o adevărată muncă de defrișare a unor terenuri puțin propice cultivării de raporturi normale între state, nu întotdeauna gestul nostru politic, față de o problemă sau alta, a fost de la început deplin și just înțeles. Nu s-a întîmplat, însă, niciodată ca orientarea țării noastre, cu deosebire de la Congresul IX încoașe, ca motivarea poziției sale să fi fost infirmată de evoluții ulterioare. Dimpotrivă. De altfel, aceasta și explică de ce un simplu interes inițial față de politica externă românească a devenit, într-un timp scurt, o largă apreciere calitativă în componența căreia intră prețuirea, stima și încrederea.

Orientarea internațională a României este produsul analizei obiective, științifice a raportului de forțe ce se confruntă în lumea contemporană, a sensului și direcțiilor numeroaselor și complexelor fenomene sociale, economice și politice ce se petrec în lumea de astăzi. Dar, România nu înregistrează pasiv, chiar dacă judicios, procesele în curs de desfășurare. Ea înțelege să fie element implicat, factor activ, hotărît să promoveze, în fața aprecierii comunității internaționale, aportul său la afirmarea unui curs mereu mai categoric pozitiv al vieții politice mondiale. Și aici nu e vorba numai de intențiile țării noastre. Pentru că nici o intenție, oricît ar fi ea de sinceră, de autentică, nu se poate lipsi, dacă i se dorește un conținut real, palpabil, de o textură concretă pe a cărei soliditate bunele intenții să poată prinde rădăcini și să poată da roade. Voința de dezvoltare generală a raporturilor sale externe, de pildă, România a materializat-o în extinderea relațiilor diplomatice și consulare, în realizarea de înțelegeri și acorduri, în continua diversificare a formelor de colaborare și cooperare în producție, în intensificarea folosirii acestei metode atât de fericit verificate de experiență — cea a contactelor personale, directe între factorii de răspundere ai statelor, a discutării nemijlocite a problemelor de interes comun și general. Aceasta, paralel cu o dinamică participare la dezbaterile marilor probleme, participare care, prin exemplul României și al altor țări, conferă o autoritară confirmare tezei că, în zilele noastre, rolul țărilor mici și mijlocii a devenit de o însemnătate crucială, contribuția lor la abordarea și reglementarea acestor probleme constituindu-se într-o condiție a valabilității și trăiniciei soluțiilor găsite sau a progresării ferme spre acestea. Pentru a demonstra concretețea și caracterul constructiv al participării românești în acest plan, ajunge poate să evocăm propunerile noastre în problemele dezarmării, ale noii ordini economice, ale rolului ONU, ca și numeroasele rezoluții inițiate la Națiunile Unite sau întreaga activitate desfășurată în vederea pregătirii și desfășurării cu succes a Conferinței pentru securitate și cooperare în Europa, a adîncirii și consolidării procesului construcției europene.

Partidul și statul nostru întreprind toate acestea în convingerea că, servind interesele poporului român, ele servesc, în același timp, cauza lumii mai bune și mai drepte spre care tind toate popoarele.

George Serafin

PARTIDUL COMUNIST ROMÂN

Şase decenii de luptă şi activitate creatoare în slujba intereselor poporului român, ale păcii şi socialismului

Viaţa politică românească a fost profund marcată, anul acesta, de un eveniment de adîncă şi semnificativă rezonanţă: împlinirea a 60 de ani de la crearea Partidului Comunist Român.

La 8 mai 1921, în urma unui complex proces de dezvoltare a clasei muncitoare din România şi a primului ei partid — Partidul Social-Democrat al Muncitorilor din România — a fost creat Partidul Comunist Român. Preluînd, cu răspundere, principialitate şi curaj, sarcina organizării şi conducerii luptelor sociale, în apărarea intereselor maselor populare, pentru drepturi democratice, pentru libertate socială şi naţională, Partidul Comunist Român s-a afirmat ca cel mai strălucit continuator al nobililor tradiţii şi aspiraţii ale poporului.

Vreme de peste două decenii, partidul şi-a desfăşurat activitatea de luptă revoluţionară în asprele condiţii ale ilegalităţii. Biruind mari şi numeroase dificultăţi, depăşind unele erori, Partidul Comunist Român s-a manifestat, cu vigoare, ca o forţă politică naţională, în măsură, prin capacitatea sa organizatorică, să acţioneze cu succes pentru unirea clasei muncitoare, pentru apărarea drepturilor celor ce muncesc, să se situeze în fruntea marilor bătălii de clasă, asigurînd, la acestea, o largă participare a oamenilor muncii fără deosebire de naţionalitate.

Deosebit de convingător şi-a demonstrat partidul forţa sa în cadrul luptei împotriva fascismului, pentru apărarea independenţei şi suveranităţii naţionale a României, luptă ce a culminat cu organizarea şi conducerea, în baza unui program elaborat în funcţie de condiţiile concrete ale ţării noastre, a Revoluţiei de eliberare naţională şi socială, antifascistă şi antiimperialistă din August 1944. Din acel moment, societatea românească, sub conducerea Partidului

Comunist Român, a traversat o serie de etape istorice marcate de adînci transformări revoluţionare.

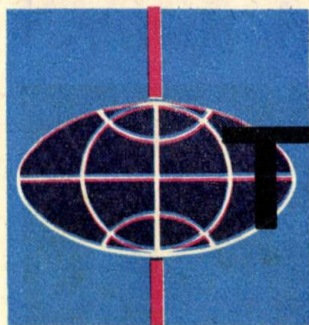
Pentru generaţiile de astăzi, ca şi pentru cele de mîine, perioada care a dezvăluit plenar întreaga capacitate, întreaga forţă a partidului, rolul său crucial în ascensiunea României pe treptele progresului multilateral al noii civilizaţii, socialiste, este perioada care a început odată cu Congresul al IX-lea al partidului, de cînd, în consens cu voinţa unanimă a poporului, tovarăşul Nicolae Ceauşescu se află la conducerea partidului şi statului. De-a lungul acestor 16 ani s-a manifestat, cu elocvenţă, profundul democratism ce caracterizează activitatea Partidului Comunist Român, eforturile sale pentru a asigura existenţa reală a condiţiilor menite să asigure participarea tuturor oamenilor muncii la dezbateră şi elaborarea hotărîrilor prin care se urmăreşte buna gospodărire şi conducere a ţării. Sînt anii în care, pornind permanent de la faptul că socialismul este opera conştiinţei a maselor, partidul a acordat şi acordă o atenţie deosebită întăririi şi adîncirii continue a democraţiei socialiste, societatea noastră dispunînd astăzi de un cadru organizatoric larg democratic, care asigură clasei muncitoare, ţărănimii, intelectualităţii, tuturor oamenilor muncii, fără deosebire de naţionalitate, posibilitatea de a-şi spune cuvîntul asupra tuturor problemelor care privesc dezvoltarea ţării, de a hotări asupra destinului patriei. Sînt anii dialogului neîntreput purtat nemijlocit cu oamenii muncii de la oraşe şi sate de către tovarăşul Nicolae Ceauşescu, sînt ani ai mărturiilor de adîncă şi tulburătoare semnificaţie a ceea ce înseamnă unitatea strînsă a clasei muncitoare, a întregului popor, în jurul partidului, al secretarului său general.

Partidul Comunist Român a făcut,

mai ales de cînd la conducerea sa şi a ţării se află tovarăşul Nicolae Ceauşescu, dovada concludentă a unei realităţi de esenţă, şi anume că, între politica internă şi cea externă există o legătură dialectică.

În viziunea Partidului Comunist Român, a secretarului său general, pacea, într-o lume atît de diversă ca a noastră, nu poate fi decît produsul solidarităţii active a tuturor forţelor înaintate ale societăţii, o solidaritate care să poată asigura coexistenţa paşnică între toate statele lumii, şi, prin aceasta, progresul paşnic al tuturor naţiunilor. Este o concepţie care porneşte de la realitatea afirmării forţei clasei muncitoare în condiţiile largirii frontului progresist, antiimperialist prin apariţia a noi forţe democratice şi înaintate ale societăţii. Este edificator largul evantai al partidelor şi formaţiunilor politice, al organizaţiilor şi mişcărilor cu care partidul şi statul nostru întretin legături din ce în ce mai strînse, este semnificativă extinderea raporturilor României cu celelalte ţări ale lumii. Multitudinea acestor relaţii — şi, în acelaşi timp, calitatea lor — exprimă o idee de bază a partidului şi statului român că, într-o lume atît de complexă şi diversă, dezvoltarea cît mai amplă a raporturilor de colaborare şi solidaritate dintre partidele comuniste şi muncitoreşti, întărirea unităţii acestora, amplificarea relaţiilor cu partidele socialiste şi social-democrate, alte partide şi organizaţii democratice, pe de o parte, dintre statele socialiste, statele în curs de dezvoltare şi celelalte state ale lumii, fără deosebire de orînduire socială, pe de altă parte, reprezintă o cheazăie a progresului general al umanităţii, a evitării conflictelor şi războaielor, a statornicirii unor legături de traică şi rodnică înţelegere şi colaborare.

Gh. Almăjan

TERRA '81-

văzută de la București

Un an, un singur an nu poate modifica fizionomia planetei. Încărcătura de evenimente a unui an izbutește, totuși, să declanșeze procese cu efecte «pe termen lung». Cu scadențe ce depășesc limitele unei duzini de luni. Căci timpul, în scurgerea lui nesfârșită, poartă mai departe urmele întâmplărilor esențiale. În vasta cronică a vremii, în acel letopisetz pe care umanitatea îl scrie cu speranță, fiecare an își marchează prezența. Există ani peste care uitarea își coboară cu greu cortina. Alții trec, grabnic, în anonimat. Sint ani fără relief, ani șterși, cu care memoria nu se încarcă. Ce fel de an va fi, în final, 1981? Scriem rindurile acestea cu două luni înaintea sfârșitului de an. Un bilanț complet pare, deci, hazardat. Desigur, 1981 n-a fost un an al «șocurilor». Cel puțin pînă acum. Dar nici un an prea calm, lipsit de fierbințeala evenimentelor. Dimpotrivă, 1981 a cunoscut multe evenimente, pe diferite continente, evenimente contradictorii în substanța lor și care ne-au întărit convingerea că generația noastră trăiește un moment complex al istoriei umane. Judecățile simpliste nu-și au locul în asemenea împrejurări. Lumea nu poate fi privită numai prin lunetele speranței sau doar prin ochelarii întunecați ai scepticismului. Realitățile sînt complicate, dificile, dar adevărurile vieții trebuie descifrate cu curaj. Navigația pe oceanul iluziilor este periculoasă...

S-au petrecut, în 1981, lucruri care ne-au bucurat și altele care ne-au întristat. Evaluarea lor este imposibil de realizat într-o manieră contabilă, cu activ și pasiv. Esențial ni se pare faptul că, în lume, au continuat procesele înnoitoare, că aspirația spre o pace durabilă și o reală stabilitate cîștigă teren, că forțele ce promovează idealurile progresului își amplifică audiența. Dar, în același timp, globul cunoaște implicațiile negative ale politicii de forță și dominație, ale luptei pentru sfere de influență și piețe de desfacere, ale orientărilor bazate pe optica de bloc, o optică perimată, în dezacord cu exigențele vieții. 1981 a fost (și mai este încă) un an împovărat de tensiune, un an al perpetuării conflictelor. Planeta pe care trăim este bîntuită de mari semne de întrebare, dezvăluind neliniști și incertitudini.

Pe această planetă atît de complexă, în 1981, ca și în anii trecutului apropiat, glasul României socialiste s-a

făcut auzit cu forța pe care o conferă rațiunea. Lumea este împărțită după criterii diferite — de mărime, de potențial militar sau de dezvoltare economică — dar spiritul de răspundere al unei țări nu este condiționat nici de numărul populației, nici de forța arsenalelor sale și nici de venitul pe cap de locuitor. Responsabilitatea față de destinul propriului popor și față de destinul umanității se măsoară prin fapte, prin natura acțiunilor întreprinse, prin conținutul politicii promovate. Or, din acest punct de vedere, conduita României este exemplară. Atunci cînd destule voci practică ambiguitatea, cînd se înmulțesc stările de criză și focarele conflictuale, cînd frenezia înarmărilor întunecă rațiunea, România aduce în viața internațională claritatea unei politici statornice, a unei politici principiale, științifice, profund constructive. Dilemelor Terrei, dileme născute din evenimentele lui 1981 sau «moștenite», țara noastră le oferă răspunsuri rezonabile, pe care și-a pus amprenta înțelepciunea unui popor încercat de istorie, a unui popor ce a trecut cu succes examenele aspre de la școala timpului și care cunoaște prețul independenței naționale. O experiență de viață pe care tovarășul Nicolae Ceaușescu o sintetiza strălucit atunci cînd sublinia: «Hotărîtor pentru asigurarea destinderii și păcii este respectarea neabătută, în toate împrejurările, a dreptului suveran al popoarelor de a-și hotărî singure destinele, de a se dezvolta liber, potrivit voinței și aspirațiilor proprii, fără nici un amestec din afară».

În condiții complexe, în vîltoarea evenimentelor, cînd unele laturi esențiale ale realității riscă să fie estompate, la București se subliniază că independența națională constituie o dimensiune fundamentală a destinderii. Este un adevăr validat de desfășurarea postbelică în totalitatea ei. Orice încălcare a independenței, indiferent de natura ei, de pretexte sau justificări, este inacceptabilă. Întreaga politică externă românească, indisociabilă de viziunea novatoare a președintelui țării, tovarășul Nicolae Ceaușescu, exprimă încredere în vitalitatea independenței naționale, în capacitatea ei de a propulsa pacea și stabilitatea internațională. Politica României este o politică independentă și o politică în favoarea independenței. Prestigiul acestei politici, rezonanța ei provin tocmai din realitatea independenței depline,

Sîntem preocupați de situația deosebită din Europa, de faptul că pe acest continent s-au acumulat și continuă să se acumuleze mari cantități de armament, cu mult peste necesarul apărării fiecărei națiuni. Îndeosebi s-au acumulat și continuă să se acumuleze armamente nucleare, care pun tot mai grav în pericol viața și existența fiecărei națiuni din Europa. Iată de ce Consiliul Național al Frontului Democrației și Unității Socialiste a lansat Apelul către întregul nostru popor, către alte popoare ale lumii, pentru a-și uni eforturile și a acționa cu toată hotărîrea în vederea opririi cursului periculos al înarmărilor, pentru a se pune capăt creșterii cheltuielilor militare, pentru trecerea la dezarmare, și în primul rînd la dezarmare nucleară.

NICOLAE CEAUȘESCU

confirmată și de anul 1981. Căci României nu-i sînt proprii opțiuni conjuncturale, răsturnări de atitudine, abdicări sau resemnări fataliste. Ceea ce dă forță politicii românești este tocmai conexiunea cu o solidă principialitate. Principiile ce ghidează orientările internaționale ale României și-au găsit reconfirmări repetate în cuvîntările și expunerile președintelui Nicolae Ceaușescu, în documentele de partid și de stat, în declarații solenne comune și în alte texte, inclusiv în cele bilaterale sau multilaterale. Principiile de la care pornesc orientările noastre formează un ansamblu unitar, indivizibil, o arhitectură ce exclude disocierile, fragmentările. Iar pe această bază solidă se asigură permanența opțiunilor românești. 1981 a confirmat această permanență prin statornicia cu care au fost reafirmate punctele de vedere ale României, prin susținerea în continuare a unor propuneri lansate în anii precedenți, prin lărgirea lor cu sugestii dictate de mersul evenimentelor, prin noi inițiative și acțiuni ce relevă aceeași viziune constructivă.

Preocuparea relevată cel mai adesea în luările de poziție ale României vizează absurdă competiția în armărilor. În fapt, este problema-cheie a epocii. Pe plan politic se pot obține progrese. Dialogul poate aduce unele rezultate. Dar ele rămîn fragile, inconsistente, fără încrederea pe care numai dezarmarea este capabilă să o genereze. Desigur, drumul spre dezarmare nu este facil. Dar el poate fi parcurs, în pofida tuturor dificultăților. Oricît de grele ar fi problemele negocierilor asupra dezarmării, ele rămîn preferabile înfruntării de pe cîmpul de luptă. În 1981, România a militat, cu fermitatea-i specifică, în Comitetul pentru dezarmare, la ONU, în cadrul dialogului de la Madrid, pentru a face să progreseze deliberarea asupra acestui dosar vital al contemporaneității. Căci nu se poate accepta să se continue competiția în armărilor care înghițe în 1973 — 273 miliarde de dolari, în 1979 — 400 miliarde, în 1981 — 550 miliarde și care ar putea atinge 1 000 miliarde înainte de sfîrșitul secolului, poate chiar în ultima parte a acestui deceniu. Nu există o motivație rațională pentru această competiție. România consideră că argumentele privind «echilibrul» nu justifică aglomerarea, în continuare, a arsenalelor. Categorie, un echilibru este necesar stabilității, însă acest echilibru trebuie obținut prin diminuarea înarmărilor. Securitatea statelor, pacea lumii nu se clădesc pe teribilele mijloace de distrugere în masă. La București, această idee este subliniată cu perseverență, ei îi sînt consacrate inițiative, acțiuni de amplă rezonanță. Rezonanță firească în conștiința națiunii noastre socialiste pentru care pacea este garantul operei de construcție liberă a țării, rezonanță în conștiin-

ța lumii, a tuturor forțelor progresiste, democratice, a tuturor popoarelor. Nu există cuvîntare a șefului statului român, nu există moment important al cronicii politice a țării în care să nu se lanseze chemarea fierbinte la încetarea cursei înarmărilor, la dezarmare. Este, aceasta, o cauză căreia România, președintele Nicolae Ceaușescu îi consacră o neobosită activitate, însuflețită de încrederea profundă în virtuțile rațiunii, în victoria luptei unite a popoarelor. Ne sînt prezente viu în memorie cuvintele rostite de secretarul general al partidului la cel mai mare forum al muncitorimii române — Congresul consiliilor oamenilor muncii —, cuvinte care și-au găsit limpede reflectare în «**Apelul pentru pace**» adresat tuturor popoarelor; iar, acum, cînd încredințăm aceste rînduri tiparului, cînd, din inițiativa tovarășului Nicolae Ceaușescu, «**Apelul pentru dezarmare și pace al Frontului Democrației și Unității Socialiste**» s-a constituit, am putea spune, într-o adevărată «cartă» românească a păcii, cuvîntarea rostită de tovarășul Nicolae Ceaușescu la marea adunare populară din Braila, prilejuită de «Ziua recoltei» — această sîrbătoare intrată în tradiția satului nostru socialist —, a dat cea mai puternică și mobilizatoare expresie voinței ferme a poporului nostru de a-și făuri, în libertate, propria istorie, prin vibranta sa chemare la luptă, împreună cu toate popoarele lumii, pentru apărarea dreptului fundamental al oamenilor, al națiunilor la viață, la pace, la existență liberă și demnă. «**Acum — pînă nu este prea tîrziu — popoarele Europei, popoarele întregii lumi trebuie să se unească, să spună un NU hotărît războiului, armamentului nuclear, cursei înarmărilor, să impună o politică de dezarmare, care să țină seama de independența și dreptul la viață liberă al fiecărei națiuni!**»

Pentru realizarea acestei năzuințe vitale, România a desfășurat și desfășoară, într-o nedezmințită continuitate, eforturi susținute, a lansat propuneri, sugestii și inițiative de larg ecou internațional, în consens cu un cuprinzător concept asupra dezarmării, ca fundament al unei acțiuni ferme și eficiente pentru victoria politicii de pace și independență. Sînt propuneri și inițiative din categoria celor ce pot să faciliteze o mai profundă încredere pentru reluarea și continuarea procesului de destindere în Europa și în lume. În numele nevoii de încredere și de reală securitate, România apreciază că instalarea pe continent de noi arme (de tipul «eurorachetelor») sau producerea «bombei N» nu fac decît să complice și să agraveze o situație care este, oricum, complicată, țara noastră pronunțîndu-se ferm pentru tratative în vederea neamplasării rachetelor și înlăturării

TERRA '81

văzută de la București

celor existente. Sînt idei și ferme luări de poziție care conferă substanță și concretețe îndemnurilor profund umaniste ale **Apelului** celei mai largi organizații de masă din România: «**Să asigurăm înfăptuirea dreptului fundamental al tuturor popoarelor la viață, pace și libertate, printr-o largă mișcare unită a tuturor forțelor iubitoare de pace, să împiedicăm izbucnirea unui nou război, să instaurăm liniștea și securitatea pe planeta noastră!**».

Sîntem preocupați de ceea ce se petrece în diferite puncte ale planetei, dar Europa, continentul pe care viețuim, ne reține atenția în mod deosebit. 1981 a fost, pînă acum, din acest punct de vedere, «un an al Madridului». Cu pauze dictate de calendar, dar și de calcule politice, dialogul celor 35 de state semnatare ale Actului final de la Helsinki s-a prelungit peste toate previziunile. Spre sfîrșitul toamnei, lucrările s-au reiat. Nu putem anticipa finalul. Exprimăm doar speranța că prelungita dezbateră va ajunge la rezultate pe măsura așteptărilor popoarelor. **Tovarășul Nicolae Ceaușescu** arată în acest sens, în cuvîntarea rostită la aniversarea «Scînteii»: «Este necesar să facem totul pentru înfăptuirea securității și cooperării în Europa, pentru încheierea cu succes a reuniunii ce se desfășoară la Madrid, pentru a se ajunge la convocarea unei conferințe consacrată încrederii și dezarmării în Europa, pentru continuitatea reuniunilor de securitate și cooperare pe continent».

În dialogul de la Madrid, România a investit spirit constructiv, energie, conferind preocupărilor sale consistența logică a unor propuneri realiste. Cele zece propuneri formulate de România și dezbătute în acest an, împreună cu ideile și sugestiile celorlalți participanți, pun accentul pe aspecte esențiale, dau răspunsuri la probleme majore ale continentului: pregătirea conferinței pentru întărirea încrederii și dezarmare în Europa, examinarea posibilității elaborării unui tratat general-european de neregurgere la forță, continuitatea reuniunilor europene, dezvoltarea cooperării în domeniul industrial, agricol, în știință și tehnică, amplificarea contactelor și schimburilor între tineri, asigurarea dreptului la muncă, educație și cultură, lupta împotriva propagandei de război, a rasismului și fascismului. Simpla enumerare a tematicii pe care propunerile românești au abordat-o relevă obiectivul primordial: aplicarea integrală, într-o manieră coerentă, a stipulațiilor Actului final și impulsionearea procesului complex al edificării securității și cooperării europene. Un proces a cărui complexitate au relevat-o chiar greutățile dialogului de la Madrid, obstacolele ce s-au ivit în săptămînile și lunile de negocieri. Drumul Europei spre securitate și cooperare nu este simplu, precum nu este simplu drumul spre pace în nici o altă zonă a globului. Forța este incapabilă să aducă reglementări durabile. La masa tratativelor, rațiunea poate cîștiga, însă, partide grele, dificile, ce, aparent, sînt imposibil de soluționat. Resursele rațiunii sînt inepuizabile și pe ele trebuie să mizăm. Fie că este vorba de Orientul Mijlociu sau de alte puncte «fierbinți», fie că ne referim la conflicte la suprafața

«locale», însă a căror stare explozivă alimentează temeri generalizate, virtuțile negocierii rămîn incontestabile. Călea dialogului deschis este indispensabilă în toate împrejurările, și această idee de frontispiciu și-a găsit afirmare constantă la București și în acest an. «**După convingerea noastră** — arăta președintele Nicolae Ceaușescu — nu există conflict sau problemă litigioasă — în oricare parte a lumii — care să justifice recurgerea la arme și care să nu poată fi soluționată pe căi pașnice, în interesul popoarelor, al cauzei destindării și păcii în regiunea respectivă și în întreaga lume».

Există, pe agenda mondială a prezentului, multe probleme stringente. Pe unele le evocăm frecvent, cu îngrijorare și certe preocupări. Pe altele, oamenii s-au obișnuit, parcă, să le amintească, ignorîndu-le acuitatea. Destui n-au înțeles încă legătura organică dintre eradicarea subdezvoltării și progresul întregii umanități. Nefericirile «lumii a treia» nu-i aparțin doar ei. Toate statele trebuie să se simtă responsabile și, în primul rînd, cele ce au profitat de pe urma jafului colonial. Sprijinirea eforturilor pentru dezvoltare nu trebuie privită ca un gest caritabil, un act filantropic față de cei în suferință. Acest sprijin are la bază o obligație morală — deoarece forța lumii industrializate s-a clădit pe spolierea fostelor colonii —, o obligație în afara oricărui indoilei și, în plus, acest sprijin este chiar în interesul, înțeles în mod just, al tuturor statelor, inclusiv al celor dezvoltate. România consideră că eliminarea actualelor decalaje implică o nouă ordine economică internațională, punîndu-se relațiile dintre state pe alte temelii — de egalitate și dreptate. O nouă ordine nu înseamnă doar un concept teoretic, o temă de reflecție academică. România a adus în dezbateră la scară mondială măsuri eficiente pentru promovarea unei puternice activități productive în țările în curs de dezvoltare, soluționarea problemelor energiei, formarea de noi mecanisme care să asigure raporturi fundamentate economic între prețurile materiilor prime, energiei, produselor agroalimentare și produselor manufacturate, ușurarea poverii datoriei externe a țărilor «dumii a treia», crearea unui fond de dezvoltare la care să se contribuie prin economii la alocațiile militare. O nouă ordine ar asigura nu numai progresul țărilor rămase în urmă, ci ar propulsa economia mondială în ansamblul ei, o economie grevată de efectele crizei, «șocurilor» petroliere, «războiului dobînzilor», fluctuațiilor monetare etc. Neîndoielnic, viitorul economiei mondiale și stabilitatea internațională sînt inseparabile de înlăturarea decalajelor de care suferă Terra anului 1981.

Problemele planetei sînt nenumărate. Complicațiile provoacă temeri. Dificultățile ridică, brusc, cotele tensiunii. Violența face ravagii, o violență prea adesea absurdă, oarbă, cutremurătoare. Nevrozele planetei nu se pot, însă, trata cu tranchilizante. Bolile ce chinuie omenirea au diagnosticuri precise, iar terapia necesară, pentru a da rezultatele dorite, nu trebuie asociată jumătăților de măsură. Mai mult decît oricînd este nevoie de unirea eforturilor tuturor celor ce cred într-o lume mai echilibrată, o lume fără obsesia războiului. Stă în puterea popoarelor să făurească o asemenea lume! — este mesajul optimist, pe care România îl transmite Terrei. Este un mesaj al încrederii în rațiune, chiar dacă, pe planeta noastră, se produc destule evenimente ce aparțin ilogicului. Relansarea destindării, normalizarea climatului internațional, diminuarea tensiunii sînt pe deplin realizabile. Hotărîtoare este acțiunea unită a popoarelor, capacitatea lor de a reacționa la evoluțiile prezente și viitoare.

Eugeniu Obrea

Salutăm marile manifestații împotriva războiului și pentru pace ce se desfășoară în multe state din Europa și în alte țări ale lumii și sintem hotărâți să acționăm împreună, să întărim solidaritatea, să facem ca de la un capăt la altul al Europei să răsunе puternic voința popoarelor de a trăi în pace, de a pune capăt înarmărilor, bombelor atomice, rachetelor, bombeilor cu neutroni!

NICOLAE CEAUȘESCU

Dreptul la viață, dreptul la pace

Pacea se identifică, fără îndoială, cu viața. Dar la fel cu viața, pacea presupune o neîncetată și dinamică luptă pentru a-i anihila adversitățile și adversarii, pentru a-i putea valorifica virtuțile în beneficiul unei bunăstări materiale și spirituale de care să se bucure, nedefinit în timp, toți oamenii.

Cu cât admirabilă consecvență și forță se înscrie în contextul internațional actual noua expresie a răspunderii pentru apărarea intereselor vitale ale poporului român, a dreptului la pace al tuturor națiunilor, strălucita inițiativă a președintelui Nicolae Ceaușescu, **Apelul pentru dezarmare și pace al Frontului Democrației și Unității Socialiste.**

Vreme de treizeci și șase de ani, umanitatea a reușit să evite o nouă conflagrație, un al treilea război mondial. Ce a realizat în acest interval? O profundă și puternică mutație în modificarea echilibrului de forțe, prin apariția statelor socialiste, prin desființarea marilor imperii coloniale și apariția a zeci și zeci de noi state independente, prin afirmarea categorică a clasei muncitoare ca principală forță motrice a societății contemporane; a dezvoltat revoluția tehnico-științifică, conferind progresului în acest domeniu un ritm și performanțe fără precedent. Din nefericire, paralel, stăpânirea energiei nucleare a dus la crearea celui mai înfricoșător arsenal de arme de distrugere în masă, diferențele în nivelul de dezvoltare al țărilor au atins dimensiuni de prăpastie, războaiele și conflictele locale au accentuat, pînă la puncte deseori extrem de critice, starea de tensiune internațională, alimentată permanent de recurgerea la vechile practici ale politicii de forță și dictat.

Puten oare, în prezența acestor date și realități, avea sentimentul că lumea trăiește fericita epocă a păcii, a păcii reale, neamenințate, a păcii serene prin însăși neîngrădita sa capacitate creativă? Un răspuns afirmativ ar

fi o eroare prin neconcordanța sa flagrantă cu realitatea. Desigur, aceasta nu trebuie să ne facă să omitem imensul merit ce revine eforturilor de împiedicare a izbucnirii unui nou război mondial. Dar pacea e încă fragilă, pîndită mereu de primejdii și amenințări, ea trebuie apărată, consecvent, cu fermitate.

Puten aprecia, cu temeiul argumentelor celor mai evidente, că politica externă a României socialiste este, în primă și ultimă instanță, un continuu, neîntrerupt efort de apărare a păcii, un efort înțeles lucid și realist, în toată complexitatea pe care i-o conferă perioada istorică pe care o traversează astăzi umanitatea.

Într-adevăr, cîm am putea, altminteri, caracteriza o opțiune ca cea a României socialiste cînd pacea, a-cestă aspirație fundamentală a omului, a popoarelor, își găsește corespondentul într-o politică de stat, consecventă, principială, promovată neabătut și confirmată de fapte, decît ca o profundă și maximă preocupare pentru apărarea existenței omului, a valorilor fundamentale ale civilizației umane.

Este exact ceea ce se poate spune, astăzi, despre politica de pace, securitate și colaborare a statului nostru, despre noile inițiative ale președintelui Nicolae Ceaușescu, despre preocuparea permanentă a României pentru depășirea gravelor stări de încordare apărute pe plan mondial. Este exact ceea ce spunem noi și ceea ce spun alții despre noi, recunoscînd adevăruri incontestabile, este exact ceea ce se exprimă cu claritate de către președintele Nicolae Ceaușescu în cuvintele: **«Să se respecte drepturile omului la viață, drepturile popoarelor la independență și pace. Trebuie să pornim de la dreptul fundamental al omului — acela de a trăi liber, de a trăi în pace».**

Această viziune a partidului și statului nostru despre esența păcii pornește de la convingerea că fiecare națiune, fiecare popor, fiecare socie-

tate își vor putea rezolva propriile probleme numai în respectul a ceea ce consideră că este mai bine pentru ele și pentru omenire. Numai astfel se vor putea asigura dezvoltarea socială și materială, o viață liberă și demnă a popoarelor, prietenia, egalitatea și colaborarea între toate națiunile.

Din conceptul românesc al păcii nu lipsește nici unul din elementele capabile să-i asigure realismul, temeinicia, valoarea și audiența internațională: nici învătămintele necesare ale istoriei, nici conștiința acută și responsabilă a gravelor pericole actuale, nici încrederea în capacitatea popoarelor, a maselor largi populare, ca, acționînd unite, să determine realizarea aspirațiilor lor vitale.

Marea lecție a istoriei detotdeauna, dar mai ales a ultimului război mondial și a perioadei de după 1945, impune, ca un permanent memento, cerința eliminării forței și a amenințării cu forța, a oricăror practici și tendințe aventuriste, a respectării neabătute a independenței și libertății popoarelor. Condițiile concrete în care se desfășoară viața mondială impun conștiința nedoritei asemănări dintre situația actuală și cea care a precedat izbucnirea celui de-al doilea război mondial. Și, prin contrast, dacă nu vrem să repetăm experiențele tragice ale trecutului, se impun căi și metode noi de acțiune. Nu printr-o diplomatie echivocă, secretă, ruptă de realități, ci prin acțiune fermă și curaj, dezvoltînd popoarelor adevărul, chemîndu-le la luptă și la acțiune solidară, vom demonstra că experiențele istorice nu sînt inutile. Și, în același timp, prin cerința respectării neabătute, de către toți și față de toți, a principiilor noi de relații interstatale, a independenței și suveranității tuturor națiunilor, ca și prin renunțarea la forță și la amenințarea cu forța, prin abolirea definitivă a politicii vizînd dobîndirea sau reîmpărțirea sferelor de influență și dominație.

Aceeași examinare lucidă a epocii actuale impune exigența majoră a dezarmării generale, în primul rînd nucleare, fiind cunoscut că armele și armamentele — în proporții inimaginabile și de tipuri tot mai sofisticate — reprezintă principalul instrument al politicii de forță și dictat, principala amenințare la adresa dreptului fundamental al popoarelor la libertate. Și ca atare, exigențele păcii, ale securității reclamă ca această situație să fie curmată grabnic și definitiv. În accentuate vibrante a fost reafirmată de președintele României, în recente sale cuvîntări, poziția țării noastre împotriva amplasării și dezvoltării de noi rachete cu rază medie de acțiune, a oricăror rachete nucleare în Europa, împotriva producerii și amplasării în Europa a bombeilor cu neutroni, pentru eliminarea rachetelor existente pe continent, pentru trecerea grabnică la negocieri în acest scop.

Dezvoltînd, am putea spune, o amplă «strategie a păcii», țara noastră acționează cu consecvență pentru edificarea unei noi ordini economice mondiale, pentru lichidarea subdezvoltării, pentru instaurarea unor raporturi noi, echitabile, în schimburile internaționale, pentru dezvoltarea armonioasă a tuturor statelor — pornind de la realitatea că, fără abordarea și soluționarea durabilă a acestor probleme, este de neconceput o evoluție pașnică și progresistă a omenirii.

În sfîrșit, ca să ne referim la o altă componentă esențială a conceptului românesc asupra păcii, dacă este evident interesul general, global, pentru realizarea acestui deziderat și dacă se recunosc conducătorilor politici, guvernelor și statelor atribuțiile de maximă importanță ce le revin, nu este mai puțin important că popoarele înseși, cele mai largi pături și categorii sociale sînt factorul motor al acestei lupte. Și, pentru ca această aspirație fundamentală a oamenilor de pretutindeni să capete contur concret, palpabil, ireversibil, sînt necesare o amplă mobilizare, o largă solidaritate internațională — obiective fundamentale, izvorite din convingerea că stă în puterea popoarelor ca, unite, să impună o evoluție nouă a vieții internaționale, să edifice o lume mai dreaptă și mai bună.

În întreaga sa istorie, poporul român a dovedit un atașament neînmuritat față de pace, față de climatul de liniște creatoare. Înfăptuind noua orînduire, realizînd dreptatea și echitatea socială, poporul român vede cu atît mai mult în pace condiția sine qua non a realizării cu succes a operei sale constructive.

Cornel Răducanu

La inițiativa tovarășului NICOLAE CEAUȘESCU, la Apelul Frontului Democrației și Unității Socialiste

Țara întreagă răspunde, în aceste clipe, unită sub stindardul luptei împotriva cursei înarmărilor, pentru dezarmare, pentru triumful politicii de pace și independență, pentru bunăstarea națiunii noastre pe drumul edificării societății socialiste multilateral dezvoltate și înaintării ei spre comunism, pentru făurirea unei lumi mai drepte și mai bune pe planeta noastră.

Exprimînd deplina adeziune față de noua inițiativă de pace a președintelui României, marile adunări populare, impresionantele marșuri ale păcii, nenumărate alte manifestări, din Capitală și de pe întreg cuprinsul patriei, dau glas voinței de neclintit a tuturor oamenilor muncii — români, maghiari, germani și de alte naționalități —, a întregului nostru popor de a-și făuri în libertate și pace propria istorie, de a lupta, împreună cu toate popoarele, pentru înfăptuirea celor mai nobile și vitale comandamente de care depind viitorul, însăși existența civilizației noastre, a umanității.

Momentul este al acțiunii, al acțiunii unite a popoarelor — cea mai puternică armă a păcii!

**Sub semnul unității,
spunem cu hotărîre:
NU — înarmărilor!
DA — păcii!**

Frontul Democrației și Unității Socialiste, în numele întregului popor român, adresează tuturor organizațiilor democratice, opiniei publice, popoarelor din toate țările chemarea de a întreprinde noi și tot mai puternice acțiuni consacrate cauzei păcii și dezarmării.

Să asigurăm îndeplinirea dreptului fundamental al tuturor popoarelor la viață, pace și libertate, printr-o largă mișcare unită a tuturor forțelor iubitoare de pace, să împiedicăm izbucnirea unui nou război, să instaurăm liniștea și securitatea pe planeta noastră!

(Din Apelul pentru dezarmare și pace al Frontului Democrației și Unității Socialiste)

În numele vieții, al civilizației

Inițiative și propuneri românești privind dezarmarea

Realitățile grave ale lumii în care trăim, tabloul zguduit al poverilor și primejdiiilor generate de cursa înarmărilor, consecințele ei profund nocive pe planul economiei mondiale și al relațiilor politice internaționale relevă că dezarmarea reprezintă o necesitate imperioasă, absolută, un țel suprem, în numele căruia se cer înmănunchiate eforturile tuturor statelor indiferent de orînduirea lor socială sau politică, mari și mici, bogate și sărace. Lupta tuturor popoarelor.

În consens cu acest legitim deziderat, România socialistă a promovat și promovează, activ și ferm, cauza dezarmării, ca un obiectiv esențial al întregii sale politici externe, pusă în serviciul intereselor fundamentale ale poporului român, a aspirațiilor de pace, bunăstare și progres al tuturor națiunilor lumii.

Ca și în celelalte domenii ale activității internaționale, poziția și activitatea României în favoarea dezarmării s-au afirmat cu cea mai mare vigoare, au căpătat un conținut mai profund și o amploare fără precedent în perioada de după Congresul al IX-lea al partidului, aspirațiile poporului nostru spre pace și colaborare, nobila cauză a eliberării popoarelor de spectrul războaielor pustiitoare găsindu-și în secretarul general al Partidului Comunist Român, președintele Republicii, tovarășul Nicolae Ceaușescu, un exponent strălucit și un promotor înflăcărat. În rapoartele prezentate la Congresele și Conferințele naționale ale partidului și în expunerile în fața Marii Adunări Naționale, în cuvîntări rostite de la tribuna Națiunilor Unite, a Conferinței general-europene și a altor reuniuni internaționale, sau cu prilejul contactelor la nivel înalt, peste hotare sau în țară, în mesaje și interviuri, problematica dezarmării ocupă un rol central.

La inițiativa președintelui Nicolae Ceaușescu, **Apelul pentru dezarmare și pace al Frontului Democrației și Unității Socialiste** exprimă, astfel, o nedeazămintă continuitate de acțiune, demon-

strînd marea capacitate de mobilizare a energiilor în lupta pentru pace, clarviziunea și spiritul de înaltă răspundere ce animă politica promovată de România, de președintele ei, politica pusă ferm în slujba intereselor națiunii noastre, ale tuturor popoarelor.

Astfel, cu contribuția sa hotărîtoare, s-a cristalizat o concepție originală, unitară, un adevărat program românesc de dezarmare, care — dacă este să-i relevăm trăsăturile ce-l definesc — se impune, în primul rînd, prin faptul că fiecare din propunerile sale

Acum — pînă nu este prea tîrziu — popoarele Europei, popoarele întregii lumi trebuie să se unească, să spună un NU hotărît războiului, armamentului nuclear, să ceară încetarea cursei înarmărilor, să impună o politică de dezarmare, care să țină seama de independența și dreptul la viață liberă al fiecărei națiuni!

NICOLAE CEAUȘESCU

este îndreptată spre soluționarea efectivă a problemei în discuție. (Măsurile preconizate de țara noastră se disting, în același timp, prin caracterul lor practic, concret, de acțiune, acestea închegîndu-se într-un program coerent, realist și cuprinzător, menit să scoată din imobilism problema dezarmării, să ducă la soluționarea ei efectivă. Realismul este o caracteristică definitorie a măsurilor avansate de România în materie de dezarmare, țara noastră pronunțîndu-se nu pentru rezolvarea dintr-o dată a complexei problematici, ci printr-o abordare de la simplu la complex). Pornind de la necesitatea asigurării securității tuturor statelor și a fiecăruia în parte, dezarmarea ar urma să se realizeze, în viziunea României, urmîrindu-se un echilibru de forțe, dar prin reducerea

- **Popoarele Europei, popoarele întregii lumi trebuie să se unească, să spună un NU hotărît războiului, armamentului nuclear**
- **Să facem totul pentru a determina reluarea politicii de destindere, pentru a asigura începerea tratativelor**

armamentelor, la niveluri tot mai scăzute. «Este, într-adevăr, necesar — sublinia tovarăşul Nicolae Ceauşescu — ca această reducere a cheltuielilor militare, a armamentelor să se realizeze sub un control internaţional corespunzător, să asigure un echilibru al forţelor pentru a nu pune în pericol securitatea şi independenţa nici unui stat. Dar aceasta se poate realiza nu prin ridicarea nivelului înarmărilor, ci prin reducerea nivelului înarmărilor, prin reducerea continuă a acestuia, în mod controlat şi echilibrat. Considerăm că este în interesul tuturor popoarelor să-şi ridice vocea şi să pornească la acţiune hotărîtă pentru a determina oprirea cursei înarmărilor, asigurarea păcii în întreaga lume!»

Poziţia României în problema dezarmării este pătrunsă de un adînc umanism. În concepţia ţării noastre, încetarea cursei înarmărilor trebuie realizată în numele oamenilor, a vieţii, a existenţei. Salutînd iniţiativele în favoarea dezarmării, România consideră deplin actuală şi justă propunerea Uniunii Sovietice, formulată la O.N.U., prin care se cere să se declare criminal acela care va recurge la arma atomică. Într-adevăr, oricine se pregăteşte să folosească

arma atomică împotriva altor popoare duce o politică împotriva umanităţii, o politică criminală.

Evidenţiind, în suita trăsăturilor sale, caracterul unitar şi coerent al programului românesc de dezarmare, subliniem faptul semnificativ că propunerile ţării noastre răspund cerinţelor de progres economic şi social ale întregii umanităţi.

În esenţă, substanţa programului românesc de dezarmare constă în:

— asigurarea, în cadrul eforturilor consacrate dezarmării, a priorităţii absolute a dezarmării nucleare, prin adoptarea unor măsuri concrete care să conducă la scoaterea în afara legii şi distrugerea tuturor tipurilor de arme nucleare şi a mijloacelor de transportare la ţintă a acestora, cu garantarea accesului tuturor statelor la utilizarea nestingherită a energiei nucleare în scopuri paşnice; crearea unor zone de pace şi cooperare, libere de arme nucleare în diferite părţi ale lumii, inclusiv în Balcani. În acelaşi timp, să fie oprită producerea de orice arme de distrugere în masă — chimice, biologice, ecologice, radiologice — şi interzisă folosirea lor;

— asumarea de către statele nucleare a angajamentului că niciodată şi în nici o împrejurare nu vor

«Sîntem profund îngrijoraţi de acumularea în Europa a unor cantităţi uriaşe de armamente de tot felul, inclusiv de armamente nucleare, care pot distruge de cîteva ori omenirea. Sîntem, de asemenea, profund îngrijoraţi de măsurile anunţate în vederea amplasării şi dezvoltării rachetelor cu rază medie de acţiune, producerii bombeilor cu neutroni. Pornind de la toate acestea, considerăm că trebuie să facem totul pentru a opri producerea şi amplasarea de noi rachete cu rază medie şi de orice fel de rachete nucleare în Europa, să se treacă, totodată, la reducerea şi înlăturarea celor existente şi, în perspectivă, la distrugerea lor. Numai în aceste condiţii Europa — ca întreaga lume, dealtfel — poate trăi cu sentimentul că este înlăturat pericolul unui război nuclear! Tre-

buie să împiedicăm producerea bombeilor cu neutroni!

Ne pronunţăm, cu toată hotărîrea, pentru oprirea cursei înarmărilor. Acţionăm pentru a se îngheţa cheltuielile militare — care au depăşit 500 miliarde de dolari — la nivelul anului 1981 şi pentru a se trece în următorii ani la reducerea lor treptată, în aşa fel încît să se asigure un echilibru corespunzător între toate părţile, securitatea tuturor naţiunilor; dar acest echilibru trebuie realizat nu prin producerea de noi armamente, ci prin reducerea echilibrată, sub control internaţional, a armamentelor existente. Aceasta constituie o cerinţă fundamentală a progresului economic şi social, a bunăstării popoarelor, a asigurării păcii!»

NICOLAE CEAUŞESCU

«Să spunem un NU ferm armelor atomo-nucleare, cursei înarmărilor. Să făurim cea mai puternică armă din lume în stare să se opună războiului: arma unității popoarelor în lupta pentru pace, pentru dreptul suprem al oamenilor la viață și libertate».

NICOLAE CEAUȘESCU

folosi arma nucleară, forța sau amenințarea cu forța împotriva țărilor nenucleare;

— înghețarea cheltuielilor militare, a efectivelor militare și armamentelor și trecerea la reducerea lor treptată, în prima etapă cu 10—15 la sută; folosirea sumelor astfel economisite, jumătate pentru dezvoltarea economică și socială proprie, iar cealaltă parte pentru progresul țărilor în curs de dezvoltare;

— măsuri concrete de dezangajare militară și de reducere a pericolului confruntării între state;

— adoptarea în Europa a unor măsuri concrete de creștere a încrederii, de dezangajare militară și dezarmare cu caracter regional, inclusiv ajungerea la negocieri privind desființarea simultană a NATO și a Tratatului de la Varșovia, însoțită de garantarea securității și suveranității tuturor statelor de pe continent; încheierea unui Tratat între țările participante la C.S.C.E. privind renunțarea la forță sau la amenințarea cu forță.

În condițiile actuale din Europa — un continent suprasaturat de arme — țara noastră a propus organizarea, ca parte integrantă a procesului de edificare a securității europene, a unei conferințe pentru creșterea încrederii și de dezarmare în Europa.

Exprimându-și profunda îngrijorare față de acumularea în Europa a unor cantități uriașe de armamente de tot felul, inclusiv armamente nucleare, față de măsurile anunțate în vederea amplasării și dezvoltării rachetelor cu rază medie de acțiune, a producerii bombei cu neutroni, România se pronunță:

— pentru a se opri producerea și amplasarea de noi rachete cu rază medie de acțiune și de orice fel

«Popoarele, care suportă pe umerii lor povara uriașelor cheltuieli militare, care, într-o nouă conflagrație mondială, ar trebui să dea un inimaginabil tribut de sânge, sînt chemate să acționeze cu toată fermitatea în direcția dezarmării pînă nu e prea tîrziu. Este necesar ca opinia publică, toți cei ce doresc să-și apere viața să-și ridice glasul și să acționeze hotărît pentru a impune dezarmarea».

NICOLAE CEAUȘESCU

de rachete nucleare în Europa, pentru trecerea la reducerea și înlăturarea celor existente și, în perspectivă, distrugerea lor.

România a propus totodată ca aceste măsuri să se realizeze în condiții de asigurare a dreptului inalienabil al fiecărui stat de a se dezvolta într-o securitate deplină, de a-și asigura capacitatea de apărare atît timp cît nu se realizează încă dezarmarea, de a dispune de garanții ferme împotriva oricăror ingerințe în treburile interne, a pericolului vreunei agresiuni armate.

O cerință fundamentală pentru trecerea efectivă la dezarmare este eliminarea din relațiile dintre state a forței sau a amenințării cu forța. În acest sens, țara noastră a propus încheierea unui acord internațional prin care toate statele să se angajeze să soluționeze orice diferende și probleme litigioase exclusiv prin mijloace pașnice, pe cale politică.

Acest ansamblu de măsuri trebuie să se realizeze sub un control internațional corespunzător, iar la

«Este adevărat că neîncrederea existentă determină accentuarea cursei înarmărilor, dar continuînd înarmările nu se întărește încrederea. Ci, dimpotrivă, se accentuează neîncrederea. Consider că tocmai oprirea cursei înarmărilor, a cheltuielilor militare, trecerea la reducerea lor treptată sub un control internațional corespunzător, precum și realizarea unui echilibru de forțe pe seama reducerii echilibrate a armamentelor vor mări încrederea, vor spori gradul de securitate și vor crea condiții pentru trecerea în continuare la noi măsuri de dezarmare».

NICOLAE CEAUȘESCU

negocierea lor trebuie să participe toate statele. În acest sens, România consideră că dezbaterile problemelor dezarmării și negocierile de dezarmare trebuie să se desfășoare în cadrul ONU, unde participă toate statele, ONU trebuind să aibă un rol mult mai mare și mai eficient în acest domeniu.

Această succintă evocare a direcțiilor principale de acțiune ale programului românesc de dezarmare, a ideilor, inițiativelor, propunerilor și sugestiilor avansate de țara noastră în acest domeniu vital își relevă realismul și marea putere de convingere, de mobilizare a tuturor forțelor iubitoare de pace prin calitatea sa fundamentală: aceea de a-și întemeia întreaga structură pe luarea în considerare a intereselor vitale ale popoarelor, de a fi, el însuși, o expresie concretă a încrederii în forța luptei unite a popoarelor.

Ilie Olteanu

PERICULOASELE ARSENALE ALE PLANETEI ȘI IMPERATIVUL DEZARMĂRII

Ceea ce urmează nu sînt scenarii pentru filme de groază. Sînt trei întîmplări adevărate, povestite la vremea respectivă de «Paris Match».

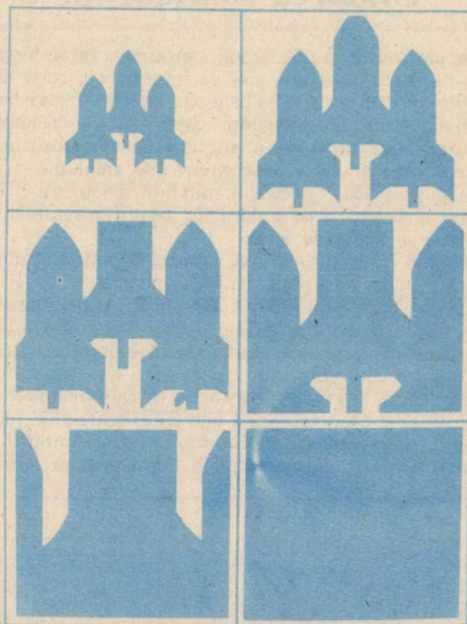
1. Era 2 iunie 1979, puțin înainte de miezul nopții. Una din cele cinci echipe de supraveghere de la Cartierul general al Strategic Air Command (S.A.C.), din Omaha (Nebraska), își începuse serviciul de noapte. Muncă de rutină, chiar plictisitoare, din moment ce se repeta, neschimbată, de 20 de ani: opt ore cu ochii ațintiți pe ecranele unui calculator și asupra unor tablouri cu semnalizare luminoasă, gata de a da imediat alarma în cazul în care «inamicul» ar declanșa cel de-al treilea război mondial printr-un atac atomic.

Nici nu trecuseră două ore de la începerea turei, cînd, pe unul din cele două ecrane ale terminalului calculatorului, urmărit de către ofițerul răspunzător de sistemul de supraveghere, a apărut informația-trăznet: rachete intercontinentale și submarine inamice, dotate cu focoașe nucleare, se îndreaptă spre Statele Unite.

Ofițerul a auzit un semnal de alarmă strident. Instantaneu, a fost proiectată pe un ecran luminos, de 5 metri pe 5, o schemă a planului tactic al variantei optime de ripostă, cît și sarcinile care urmau să fie îndeplinite în secunde imediat următoare. Controlorul șef, un colonel, a apăsător pe butonul roșu, declanșînd semnalul de alarmă nucleară în tot centrul de comandă. O sirenă a spart liniștea bunker-ului subteran și un semnal de alarmă luminos a umplut cu sclipiri intermitente centrul cufundat aproape în întuneric. Colonelul a transmis prin telefon parola «Skybird», adresîndu-se direct tuturor unităților de rachete și de bombardiere ale S.A.C. În următoarele secunde, a fost informat generalul comandant al S.A.C.

O treime din bombardierele atomice americane, aproximativ 100 de avioane «B-52», dotate cu cîte opt reactoare, s-au pregăt看t de decolare. Cele 153 de echipe pregăt看te pentru lansarea rachetelor balistice intercontinentale Minuteman și Titan au fost puse în stare de alarmă specială, împreună cu 24 submarine atomice dotate cu rachete avînd o rază mare de acțiune, înzestrate cu focoașe nucleare cu hidrogen. Un cvadri-reactor de transport, capabil să preia ștafeta în caz de necesitate, avînd la bord Cartierul general al S.A.C., în eventualitatea că bunker-ul de la Omaha ar fi scos din funcțiune, a decolat din Hawaii.

Cartierul general «zburător» al președintelui S.U.A. a fost pregăt看t pentru decolare la baza aeriană Andrews, de la Washington. Totuși, președintele nu a fost trezit, pentru că, trei minute și douăsprezece secunde mai tîrziu, oamenii care răspundeau de operațiuni și-au dat seama că se produsese o eroare atît la S.A.C., cît și la NORAD (North American Air Defense), Centrul

O viziune grafică a cursă inarmărilor

de apărare aeriană a Americii de Nord, din munții Cheyennes, de unde provenea, de altfel, alarma falsă.

Un component al calculatorului, nu mai mare decît o monedă și valorînd 46 de cenți, a fost cauza de neliniște. Motoarele bombardierelor au fost oprite și servanții rachetelor și-au părăsit postul. Dar, timp de 20 de minute, după cum remarcă o agenție internațională de presă, «lumea a fost în pragul războiului atomic».

2. Trei zile mai tîrziu, lumina roșie se aprindea din nou în bunker-ul de la Omaha, și iarăși echipajele avioanelor «B-52» s-au repezit spre bombardierele atomice, gata de decolare. Au trecut trei minute de maximă tensiune și incertitudine pînă să fie sesizat un nou accident tehnic, această nouă eroare.

3. La 7 noiembrie 1979, a fost introdusă, din eroare, «în circuitul de alarmă» al rețelei de informare, o bandă perforată pentru exerciții, care transmitea informații militare simulate. Au fost necesare șase minute pînă ce greșeala a fost descoperită.

Episoadele descrise conduc la o tulburătoare întrebare: poate fi declanșat războiul nuclear din eroare? Poate izbucni al treilea război mondial datorită unei piese de calculator de 46 de cenți, sau a unei benzi perforate introduse din eroare în ultrasofisticatele computere? Poate. Institutul suedez de cercetări în domeniul păcii (SIPRI) este de părere că orice modernizare și progres tehnologic în materie de înarmări sporește riscul unui război atomic — «fie prin accident, fie în urma unei erori de calcul sau din nebulie».

«Fuga spre neînțelegere» — cum mai este denumită frenetica acumulare de armamente peste limitele oricărei imaginații — este un grav simptom al nebuliei acestui secol. Un cataclism nuclear, astăzi, declanșat «din eroare de calcul, din accident sau din nebulie», ar face ca aproape nimeni să nu-i mai evalueze efectele distructive, iar eventualii supraviețuitori ai sinistrului să regrete această «șansă».

Sfidarea înarmărilor

Acum treizeci și șase de ani, omenirea a intrat în starea de pace, după anii grei de înfruntare a celui mai feroce dușman pe care l-a cunoscut istoria — fascismul. Lungul drum al umanității către pace a însemnat sfârșitul unei lupte — a supraviețuirii holocaustului care a fost războiul — și începutul unei alte lupte — nu mai puțin grele —, aceea a stabilirii, menținerii și întăririi unei păci juste și durabile, pentru generațiile de atunci, de azi și de mâine.

Curînd (prea curînd) însă, în această optimistă dinamică a păcii, au apărut umbrele înfruntării, astfel că starea de pace nu a devenit, din păcate, o permanență a desfășurării vieții la nivel planetar. Blocurile militare au luat ființă unul după altul, focul războiului a izbucnit (sau a fost întreținut) în diferite părți ale Pământului, ca și cum ar fi existat «riscul» — pe care omenirea ar fi dorit să și-l asume — de a uita meseria armelor, jocul de-a moartea. Indochina, Coreea, Orientul Apropiat și, mai aproape de zilele noastre, în câteva zone ale Africii,

glasul armelor a înăbușit pe cel al rațiunii, interese mai mici sau mai mari (aproape întotdeauna ale altora decît ale celor de pe front) găsind în război calea cea mai directă de împlinire. În aceeași perioadă postbelică, experimentarea a peste 1 000 de arme nucleare a afectat sănătatea Pământului. Iată de ce, se poate vorbi de o cronică fragilitate a stării de pace, după cum, tot astăzi, în fața unei demențiale acumulări de armament și tehnici militare, apare foarte limpede riscul imens al rușii (foarte posibil, chiar din eroare) a păcii.

Cu toate că, în arsenalele militare, se găsesc arme în stare să ucidă cu mult mai multe ființe umane decît are planeta, competiția înarmărilor, departe de a se domoli, s-a întărit; au apărut noi arme și sisteme de arme mai sofisticate, mai ucigătoare. Sînt concepute și proiectate planuri de fabricare și amplasare a unor demonice tipuri de rachete care, dacă vor fi puse în aplicare, vor mări considerabil pericolele ce planează, și așa, asupra continentului european și, în general, asupra lumii. Escalada continuă a înarmărilor poate duce la distrugerea civilizației umane, amenințînd să arunce omenirea într-o îndelungată noapte. Aceasta reprezintă, de fapt, cea mai iresponsabilă negare a dreptului oamenilor de a conviețui în pace și libertate.

Mijloacele de informare, studiile unor organisme de cercetare sau ținînd de Națiunile Unite pun în circulație un noian impresionant de cifre și comparații pentru a ilustra dimensiunea cantitativă a arsenalului militar. Știm, din acestea, de cîte ori putem muri (dacă ar fi posibil așa ceva), știm cîte tone de trinitrotoluen (etalonul exploziv convențional al armamentelor nucleare) avem fiecare pe cap, știm despre fel de fel de rachete, «clasice» sau de «croazieră», de bomba cu neutroni, de efectele detonărilor atomice sau termonucleare, de numărul tancurilor, avioanelor și al soldaților, al savanților ce-și dedică aptitudinile și își devotează talentul conceperii și fabricării celor mai infernale arme. În această suită, să observăm că — cel puțin — la fel de primejdioasă pentru evoluția pașnică a planetei este escaladarea calitativă a cursei înarmărilor. Revoluția tehnico-științifică a acestei ultime jumătăți de veac, progresele științifice și tehnice în cîmpul energiei nu-

Cît costă înarmarea?

● Volumul anual al cheltuielilor militare în lume a atins, în 1979, cifra de 446 miliarde dolari (peste 550 miliarde în 1981), adică aproape 6 la sută din produsul mondial global.

● În scopuri militare, pe glob se cheltuiesc resurse egale ca valoare cu produsul național brut al țărilor în curs de dezvoltare din Asia și Africa.

● Cheltuielile pentru înarmare depășesc de aproape 30 de ori volumul ajutorului pentru dezvoltare acordat «lumii a treia» de țările capitaliste dezvoltate. Or, datorită externă a țărilor în curs de dezvoltare a atins, în 1980, nivelul de 400 miliarde dolari.

● Cheltuielile în scopuri militare înghit aproape tot atîtea mijloace

financiare cît bugetele destinate ocrotirii sănătății și instrucțiunii publice, luate la un loc. Aceasta în vreme ce: 40 la sută dintre locuitorii lumii în vîrstă de peste 15 ani sînt analfabeți, și, în medie, există trei medici la 10 000 locuitori; peste 500 milioane de persoane suferă de foame; jumătate din decesele înregistrate în rîndurile copiilor în vîrstă de pînă la 5 ani se datoresc foamei.

● La mijlocul anilor '70, pentru un soldat se cheltuia de 300 de ori mai mult pentru instruire și de o mie de ori mai mult pentru sănătate, decît pentru un civil în scopuri similare.

● Dacă pentru proiectarea și fabricarea unui bombardier de tip «Halifax», utilizat în al doilea război mondial, au fost necesari 170 de ani de muncă-om, eșalonată pe distanța a 2—3 ani calendaristici, pentru realizarea unei aeronave militare moderne sînt necesari 4 000 de ani de muncă-

cleare, electronică, în tehnica laserului și altele au determinat crearea de noi tipuri de mijloace de distrugere în masă și sporirea eficacității armelor existente. Avântul din ultima vreme al tehnologiei militare și rapiditatea extraordinară cu care noile arme, din ce în ce mai distrugătoare, și-au făcut apariția în arsenalele unor state creează pericole fără precedent pentru existența omenirii.

Echilibristica „echilibrului terorii“

De ce se înarmează și se suprînarmează omenirea? Răspunsul vine prompt din partea competitorilor morții — pentru ocrotirea păcii! Pacea, prin urmare, ar fi atât de primejdioasă că trebuie păzită cu pușca!...

După cel de-al doilea război mondial, în condițiile apariției armelor nucleare, și-a găsit o largă circulație o nouă concepție strategică — a «echilibrului terorii». Pacea și securitatea nu s-ar putea întemeia și menține — susțin gînditorii echilibristicii groazei — decît ca urmare a posedării de către marile puteri, pe bază de paritate, a armelor nucleare și a altor arme de exterminare în masă.

Adeptii teoriei pretind că evitarea războiului nuclear ar putea să decurgă, în mod obiectiv, din «descurajarea» mutuală a adversarilor potențiali. Dar acest rol de «descurajare» — dacă a existat vreodată!? — s-a modificat pe măsura desfășurării competiției pentru acumularea și perfecționarea armelor moderne: o armă nouă în mîna unei părți a stimulat crearea unei arme noi, a unei contra-arme, de cealaltă parte. Și astfel, iluzoriul «echilibrului» s-a «menținut» la cote mereu mai înalte.

În acest context, apare și mai clar caracterul profund primejdios al hotărîrii luate de NATO, în decembrie 1979, de a amplasa în Europa noi tipuri de rachete americane, cu rază medie de acțiune, inclusiv rachete de croazieră. O nouă — și mai recentă — măsură — iar

aceasta deosebit de periculoasă —, contrară intereselor destinderii și păcii, cerințelor dezarmării o constituie hotărîrea Statelor Unite de a produce și stoca bomba cu neutroni, armă de exterminare în masă, îndreptată prin excelență împotriva oamenilor. Bomba cu neutroni vine să lărgească, astfel, și mai mult panoplia armamentului atomic, adăugîndu-i la forța de distrugere capacitatea inumană de a sece cît mai multe vieți.

Motivate tot prin necesitatea «echilibrului», proiectele NATO și hotărîrea SUA, dacă nu vor fi anulate, vor stimula competiția înarmărilor într-o Europă, și așa, suprasaturată de arme, ducînd la accentuarea riscului izbucnirii unui război nuclear.

Dacă este vorba de un echilibru, atunci este necesar un echilibru care să slujească, într-adevăr, intereselor de pace ale popoarelor, un echilibru care trebuie căutat nu în sus, prin intensificarea înarmărilor, ci, dimpotrivă, în jos, prin reducerea continuă a nivelului lor. Precarul echilibru al înarmărilor poate fi — și trebuie — înlocuit cu un echilibru al dezarmării. Aceasta înseamnă renunțarea de către toate statele la crearea unor noi tipuri de arme, coborîrea treptată a plafonului înarmărilor, al bugetelor militare, distrugerea tuturor stocurilor de arme de exterminare în masă. Înseamnă, într-un cuvînt, rațiune.

Pace prin dezarmare

Lumea contemporană are atîtea probleme grave de rezolvat încît n-ar mai trebui să aibă timp și pentru război. Sint probleme care nu-și pot găsi o reglementare viabilă decît prin abordarea lor la scara vieții internaționale. Este vorba, între altele, de boala subdezvoltării, cu tot cortegiul său de consecințe dramatice — foamete, insanitate, analfabetism —, de instabilitatea economiei mondiale, precum și (mai nou) de criza energetică și a materiilor prime.

Dar, înainte de toate, și ca o premisă a reușitei în

om, concentrați pe un interval de 7—10 ani. Iar un avion de luptă ultra-modern echivalează cu costul unui milion de tone de porumb, a 100 000 tone de zahăr, a 40 000 de farmacii. Un avion F-14 costă cît 9 școli.

● A renunța la construirea unui portavion ar însemna economisirea sumelor necesare trimiterii în «lumea a treia» a unui ajutor alimentar de 2 800 000 tone de grîu.

● Costul unui tanc este egal cu cel necesar construirii a 36 de apartamente cu trei camere; cel al unui distrugător ar ajunge pentru electrificarea unor localități cu 9 milioane de locuitori.

● S-a calculat că manevrele unui detașament de blindate echivalează cu prețul necesar construirii unui număr de 28 de grădinițe de copii.

● Circa 300 miliarde dolari (60 la sută) din suma totală a cheltuielilor militare dintr-un an ar ajunge pentru: construirea a 30 000 spitale cu 18

milioane de paturi; a 600 000 de școli pentru 400 milioane de elevi; a 50 milioane de apartamente confortabile pentru 300 milioane de oameni; a 20 000 uzine în care ar putea lucra 20 milioane de oameni.

● Potrivit aprecierilor, la un miliard de dolari cheltuiți în scopuri militare revin circa 76 000 locuri de muncă; or, în ramurile civile, cu această sumă se pot crea cel puțin 100 000 locuri de muncă (în țările în curs de dezvoltare există 350 milioane de șomeri).

● Pentru nevoile militare se consumă în lume 700—750 milioane barele de petrol pe an, ceea ce depășește de două ori consumul anual de Țitei al tuturor țărilor din Africa.

● Aproape 25 la sută dintre oamenii de știință ai lumii lucrează în domeniul producției militare; 45 la sută din cercetările științifice efectuate în lume sînt legate direct sau indirect de cursa înarmărilor.

● Pentru cercetările de ordin militar se alocă de 10 ori mai multe fonduri decît se cheltuiește pentru știință în toate țările în curs de dezvoltare.

● După cum prevede programul de dezarmare prezentat de România socialistă la ONU, o reducere de numai 10—15 la sută a cheltuielilor militare la nivelul anului 1978 ar elibera aproximativ 40—60 miliarde dolari, sumă ce ar putea fi canalizată — în proporție de 50 la sută — spre dezvoltarea economică și ridicarea nivelului de trai din fiecare țară, restul de 50 la sută urmînd să servească la sprijinirea programului accelerat de dezvoltare al țărilor cu un venit anual de pînă la 500—600 dolari pe locuitor. Prin aceasta s-ar suplimenta de 2—3 ori asistența financiară acordată statelor slab dezvoltate. În beneficiul popoarelor acestor țări, dar și al tuturor popoarelor lumii, al cauzei păcii și colaborării.

ofensiva dezvoltării multilaterale și echitabile, pentru organizarea menținerii păcii, omenirea trebuie să se dezarmeze. Pace prin dezarmare. Este o idee imperativ în conștiința lumii contemporane și, deopotrivă, o uriașă posibilitate pe care umanitatea nu trebuie s-o یریosească.

Crearea unor condiții autentice de pace, înțelegere și conlucrare — esențiale pentru progresul general — reclamă, în concepția românească, angajarea tuturor statelor în acțiuni concrete și eficiente în cimpul dezarmării, în așa fel încât acest proces să treacă din sfera discuțiilor sterile în aceea a faptelor palpabile. Despre dezarmare s-a vorbit foarte mult și în foarte multe locuri. Nu ar fi o exagerare dacă am afirma că sînt destui diplomați care au îmbătrînit la masa tratatelor de dezafmare fără a avea — pînă acum — satisfacția unor rezultate demne de reținut, ci doar pe aceea a adoptării unor rezoluții (foarte numeroase), a unor măsuri parțiale sau colaterale. (Avem, de pildă, o suită de tratate — de limitare a experiențelor nucleare, de neproliferare a armei atomice și alte cîteva — dar nici un stat nu poate afirma că se află la adăpost de pericolul pe care îl reprezintă aceste arme).

Problematika dezarmării, cu componenta ei prioritară — dezarmarea nucleară — este, desigur, deosebit de complexă. Schiind cîteva secvențe ale acestui proces necesar, însemnările de față nu doresc decît să sublinieze relația directă în care se află dezarmarea cu efortul de construire și consolidare a păcii, precum și efectele benefice pentru prosperitatea umanității pe care le-ar avea canalizarea sutelor de miliarde de dolari cheltuite anual pentru producerea de arme către obiectivul fundamental al tuturor popoarelor, de la care au fost de turnate, de fapt, aceste uriașe resurse: dezvoltarea.

Pace reală, durabilă prin dezarmare — este conținutul plin de umanism al gîndirii președintelui NICOLAE CEAUȘESCU, al acțiunii sale hotărîte. «Este de înfeles pentru toți că, dacă vrem pace trebuie să acționăm pentru pace, și nu pentru a ne pregăti de război. Eu nu sînt de acord cu zicala veche care spune că dacă vrei pace să te pregătești de război. Dacă toți se pregătesc de război, se poate ajunge la împrăjurarea de a nu se mai putea stăpîni situația, ceea ce înseamnă punerea în pericol a vieții multor popoare. Eu aș înlocui această zicală cu una nouă: dacă vrei pace, să acționezi pentru desființarea blocurilor militare, a bazelor militare, să lupți pentru dezarmare, pentru înțelegere și colaborare între popoare! Noi dorim pacea și de aceea acționăm în această direcție».

Grupaj realizat de Ilie Olteanu

Cît costă un război?

«În fiecare minut, omenirea cheltuiește un milion de dolari pentru înarmări — arată Frank Barnaby, directorul Institutului Internațional de Cercetări asupra Păcii (SIPRI), cu sediul la Stockholm. Costul economic, pentru fiecare țară, al morții unui soldat inamic s-a multiplicat — declară SIPRI — în progresie geometrică de-a lungul istoriei omenestii. Profesorul olandez de drept internațional, Bert V. A. Roeling, a avut răbdarea să calculeze costul diverselor conflicte și conflagrații. Pe Iulius Caesar, uciderea unui soldat inamic îl costa — susține prof. Roeling — ceva mai puțin de un dolar. În primul război mondial, s-a ajuns la peste 20 000 dolari pentru fiecare inamic ucis, sumă de șase ori mai mare în al doilea conflict mondial: 115 000 dolari. Costul economic al războaielor este, însă, mult mai mare, dacă se iau în considerare pierderile de vieți omenestii, pe care profesorul olandez nu le-a avut în vedere în calculele sale. Victimele civile au crescut, război după război. Astfel, în timp ce 90 la sută din morții primului război mondial au fost soldați, din cele 55 milioane de victime ale celui de al doilea război mondial, peste jumătate (31 milioane) au fost din rîndurile populației civile. Iar în Vietnam — 90 la sută din morți au fost civili nevinovați, scrie săptămînalul vest-german «Stern», care menționează aceste cifre, într-o serie de articole dedicate «Nebuniilor înarmărilor».

Pe meridianele lumii, un NU hotărît înarmărilor

Competiția înarmărilor, care a dobândit dimensiuni periculoase, fără precedent, neliniștește tot mai mult opinia publică. Apariția de noi arme, mai sofisticate și mai devastatoare, generează riscuri extrem de grave pentru toate popoarele. Iar producerea bombei «N» — această armă menită să extermină oamenii și să lase intacte clădirile — înmulțește primejdii ce planează asupra Europei și a lumii întregi.

Un puternic val protestatar se înregistrează în Europa occidentală împotriva proiectelor N.A.T.O. de a amplasa rachetele «Pershing-2» și de croazieră. Vastitatea mișcării, amploarea forțelor ce o compun reflectă dimensiunea îngrijorării opiniei publice. Pe toate continentele, înarmările, politica de forță, tentativele de a submina destin-

«Să facem ca, de la un capăt la altul al Europei, să răsunе puternic voința popoarelor de a trăi în pace, de a pune capăt înarmărilor, bombelor atomice, rachetelor, bombei cu neutroni».

NICOLAE CEAUȘESCU

derea se lovesc de opoziția unor categorii din ce în ce mai largi. Popoarele înțeleg, într-o măsură crescândă, că stă în puterea lor să bareze calea războiului, să oprească un curs periculos. O dovedesc demonstrațiile, mereu mai numeroase și mai puternice, ce au loc în diferite țări, pe toate continentele.

Imaginile pe care le publicăm alăturat sînt grătore pentru amploarea mișcării împotriva războiului, pentru dezarmare, pentru pace. Mișcare pe care poporul român o salută și o sprijină cu hotărîrea de a acționa viguros, împreună cu toate forțele iubitoare de pace, pentru a întări solidaritatea internațională în lupta pentru salvagardarea celui mai de preț drept al omului, al popoarelor — dreptul la viață, la existență liberă, la pace.

Mic dicționar de terminologie militară

A.A.M. = rachetă aer-aer (rachetă antiaviație).

A.B.C. = denumire abreviată a principalelor arme de nimicire în masă — atomice, bacteriologice (biologice) și chimice.

A.B.M. = rachetă antirachetă.

A.I.C.B.M. = rachete împotriva rachetelor balistice intercontinentale.

A.I.R.B.M. = rachete împotriva rachetelor balistice cu rază medie de acțiune.

A.L.B.M. = rachetă balistică lansată din aer.

A.L.C.M. = rachetă de croazieră lansată din aer.

A.R.M. = rachetă antiradar.

ARMA NUCLEARĂ. Dispozitiv care folosește un exploziv nuclear, rezultat din energia eliberată în mod necontrolat prin fuziune (bomba atomică — A) sau fuziune (bomba cu hidrogen — H) nucleară. Este cel mai puternic mijloc de nimicire în masă. Datorită efectelor deosebit de distrugătoare, utilizarea armelor nucleare contravine normelor aplicate în caz de război. Printr-o rezoluție a Adunării Generale a O.N.U. (1653/XVI din 24 noiembrie 1961) se specifică: «folosirea armei nucleare și termonucleare este contrară spiritului, literii și scopurilor Cartei Națiunilor Unite și constituie ca atare o violare directă a Cartei». În termenii acestei rezoluții, orice stat care folosește arme nucleare este condamnat pentru disprețuirea legilor umanității și comite o crimă împotriva civilizației. Bombele nucleare (bomba A) au fost detonate, după cum se știe, la 6 și 9 august 1945, la Hiroshima și, respectiv, Nagasaki. De atunci și pînă astăzi exploziile nucleare au avut loc numai experimental (peste 1200 de teste), în scopul perfecționării acestor tipuri de arme.

Arme bacteriologice. (Bomba B). Mijloace de război care utilizează agenți bacteriologici (biologici). Pot fi organisme vii (bacterii, virusi ș.a.) sau substanțe infecțioase derivate din acestea, destinate să provoace moartea sau îmbolnăvirea oamenilor, animalelor sau plantelor. Pornind de la serioasele pericole pe care le reprezintă asemenea arme, în 1971 a fost încheiată o convenție cu privire la interzicerea perfecționării, producției și stocării armelor bacteriologice (biologice) și cu toxine și la distrugerea lor.

Arme chimice = mijloc de nimicire în masă al cărui efect se ba-

zează pe folosirea proprietăților nocive ale substanțelor toxice. O serie de tratate și convenții internaționale au interzis folosirea armelor chimice, cel mai important dintre acestea fiind Protocolul de la Geneva din 1925 privind interzicerea folosirii în război a gazelor asfixiante, toxice sau similare și a mijloacelor bacteriologice, la care au aderat în prezent aproape toate statele lumii, printre care toate puterile nucleare.

Arme de distrugere în masă = mijloace de luptă care, datorită caracteristicilor lor produc pagube masive, distrugerii generalizate, fără distincție între beligeranți și neutri, între combatanți și populația civilă. Sînt arme din generația a III-a, după armele albe (generația I) și armele clasice sau convenționale, bazate pe pulberi (generația a II-a). În categoria armelor de distrugere în masă intră armele termonucleare (atomice și cu hidrogen), armele chimice, bacteriologice (biologice), precum și «armele viitorului» (care, din punct de vedere al efectului distructiv, au caracteristici similare celor ale armelor atomice și ale celorlalte menționate mai sus).

Arme incendiare = substanțe a căror putere de distrugere constă în flacăra sau căldura degajată. Ca substanțe incendiare se folosesc napalmul, fosforul alb, petrolul ș.a.

Bomba cu neutroni. (Bomba N). Bombă cu hidrogen de putere mică și cu forță explozivă redusă, dar cu o emisie sporită de radiație neutronică. Produce distrugerii relativ limitate ale mediului ambiant dar fluxul de neutroni, cu o durată de câteva ore, are efecte mortale asupra oamenilor pe o rază de ordinul kilometrilor, iradierea cu doze mult peste limita admisă ducînd la exterminarea ființelor vii. Este, în fapt, o armă îndreptată în special împotriva oamenilor.

Bomba A, dispozitiv a cărui explozie are loc pe seama energiei nucleare dezvoltate prin reacția necontrolată de fisiune în lanț a nucleelor unor elemente grele (de exemplu uraniu, plutiniu). Sin. bombă atomică, bombă nucleară. Aceste elemente se află în interiorul bombei sub forma a două blocuri cu mase subcritice care, puse în contact sub acțiunea unui exploziv chimic, au împreună o masă ce depășește valoarea critică, asigurînd

producerea reacției în lanț, adică declanșarea exploziei nucleare. Aceasta este însoțită de o undă de șoc și o lumină puternică, de temperaturi în jur de un milion de grade, ca și de radiații și de fragmente de fisiune nocive, ce duc la contaminarea radioactivă a mediului înconjurător. În general, puterea unei bombe atomice se evaluează în cantități de trinitrotoluen (TNT), un gram de TNT fiind echivalent cu 1 kcal.

Bomba H, dispozitiv a cărui explozie are loc pe seama energiei termonucleare dezvoltată prin reacția necontrolată de fuziune a nucleelor de hidrogen (deuteriu, tritiu). Sin. bombă cu hidrogen, bombă termonucleară. Reacția termonucleară este declanșată de o bombă A, dispusă în interior, a cărei explozie creează condițiile de temperatură necesare fuziunii nucleare. Energia dezvoltată prin explozia bombei H este de câteva ori mai mare decât cea dezvoltată prin explozia unei bombe A, efectele ei fiind cu mult mai distrugătoare și extinzându-se pe o mare suprafață.

FISIUNE — reacție nucleară de un tip deosebit, produsă prin bombardarea nucleelor cu neutroni, în care un nucleu se dezintegrează în două sau mai multe nuclee cu valori apropiate ale masei. Unele nuclee se pot fisiuna și spontan. Este un proces fundamental pentru energia nucleară. Fisiunea nucleară este reacția ce caracterizează bomba A.

FUZIUNE — reacție nucleară de sinteză a unor elemente ușoare, care are loc la temperaturi foarte mari și este însoțită de eliberarea unei energii uriașe. Fuziunea (sau reacția termonucleară) stă la baza funcționării bombei H.

I.C.B.M. — rachetă balistică intercontinentală (cu raza de acțiune de peste 5 500 km).

M.A.R.V. — tip de rachetă cu focose nucleare capabile să-și schimbe direcția în timpul zborului pentru a evita contraloviturile rachetelor antiaeriene.

M.I.R.V. — rachetă cu focose multiple teleghidate independent.

M.B.F.R. — Conferința de la Vie-

*Bomba cu neutroni este
«perfect curată»: distruge
DOAR oamenii...*

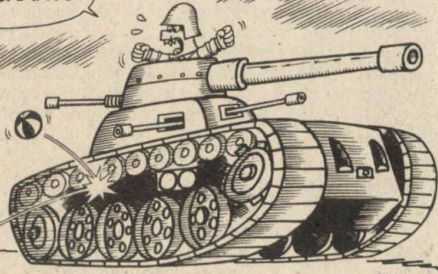

na cu privire la reducerea reciprocă și echilibrată a forțelor armate și armamentelor și măsurii adiacente în Europa Centrală. Într-o 30 ianuarie și 28 iunie 1973, reprezentanții unui număr de 19 țări membre ale Tratatului de la Varșovia și ale N.A.T.O. s-au întâlnit la Viena în cadrul unei runde de consultări preliminare privind reducerea forțelor armate și armamentelor și măsurii adiacente în Europa Centrală. În protocolul ședinței plenare, din 14 mai 1973, se arată că la negocierile de la Viena vor lua parte 19 țări — 12 din N.A.T.O. și 7 din Tratatul de la Varșovia. Dintre acestea, 11 state sînt participanți direcți (7 din N.A.T.O.: Belgia, Canada, R.F.G., Luxemburg, Olanda, Anglia și S.U.A. — și 4 din Tratatul de la Varșovia: Cehoslovacia, R.D.G., Polonia și U.R.S.S.) și 8 sînt participanți cu statut special (5 din N.A.T.O.: Danemarca, Grecia, Italia, Norvegia și Turcia — și 3 din Tratatul de la Varșovia: România, Bulgaria, Ungaria). Potrivit prevederilor protocolului, statutul celor două categorii de participanți urma să fie diferit numai în privința participării la viitoarele acorduri, în sensul că țările direct participante vor deveni părți la aceste acorduri, iar statele cu

statut special nu vor semna documentele respective. Din 1973 pînă în prezent au avut loc mai multe runde de negocieri, în cadrul a peste 200 de ședințe plenare. Cu toate acestea, tratativele de la Viena nu au depășit faza declarațiilor de intenții, a prezentărilor de poziții și a schimbului de propuneri și nu s-au soldat cu nici un rezultat palpabil.

«Pershing-2», a cărei fabricație a fost decisă în 1975, derivă din «Pershing-1A», care se află deja în dotarea aviației americane. În timp ce această rachetă avea o rază de acțiune variabilă între 100 și 500 mile (160 și 800 km), noul tip ar putea lovi obiective la 2 000 km distanță. Principalele caracteristici ale acestei rachete, construită în Statele Unite de «Martin-Marietta», sînt mobilitatea și invulnerabilitatea la interceptările electronice. Întregul sistem poate fi transportat de un convoi asemănător celui deja adoptat pentru predecesorul său. Constă într-un camion M656 de 5 tone, pe care sînt montate racheta și rampa mobilă pentru lansarea ei; din alte trei camioane grele cu gabarit depășit pentru transportarea echipamentului auxiliar (programatorul de lansare și de navigație, radioul electronic etc.). Întregul complex (racheta «Pershing-2» și auto-transportate) poate fi deplasat de la o parte la alta a lumii pe patru avioane «C-130 Hercules», făcînd-o disponibilă aproape imediat pe orice teren de operațiuni. În prima fază a navigației, adică cu impulsul primelor două trepte cu combustibil solid, «Pershing-2» urmează o rută trasată de un sistem de ghidare — Singer-Kearfott — de tip inertial. Aceasta înseamnă că racheta se îndreaptă spre obiective pe baza datelor prestabilite, în timp ce un computer intern compensează cu ajutorul unor accelerometre și giroscopice alterațiile cauzate de

MÉCHANT!

«Răule!» — strigă militarul supramarmat către băieșul ce a lovit cu mingea tancul. O caricatură-simbol pentru o lume în care copilăria este amenințată de înarmări

agenți externi. Proiectul amplasării acestei arme a stîrnit un puternic val de proteste pe continent, dat fiind riscurile pe care le comportă.

Racheta de croazieră («Cruise»). De fapt, un mic avion cu reacție fără pilot, cu înaltă manevrabilitate, care zboară cu viteză relativ redusă (700-900 km/h), la circa 70-100 m altitudine, în raport cu forma de relief pe care o survolează. «Cruise» poate transporta la țintă un focos nuclear de 200 kt sau o încărcătură convențională echivalentă cu o bombă de avion mijlocie spre mare și poate fi lansată de pe cele mai diverse mijloace: aruncătoare, camioane, nave de suprafață, submarine, bombardiere, avioane de transport etc. În funcție de variantă, poate să aibă o rază de acțiune de 2 000-4 000 km. Ceea ce o deosebește însă fundamental de rachetele tactice sau strategice existente este sistemul de dirijare inertială cu reglare topografică datorită căreia racheta parcurge o traiectorie variabilă,

modificată la anumite intervale în urmă comparării terenului (recunoașterea formelor de relief) cu o hartă pe care este înscris traseul spre țintă, și dobindește o precizie remarcabilă (eroarea maximă fiind de circa 33 m față de punctul calculat). Alitudinea joasă o face invizibilă pentru instalațiile radar de pe sol; se consideră că «Cruise» poate fi interceptată numai dacă este zărită de un pilot al unui avion în zbor. Proiectul N.A.T.O. de dislocare în Europa occidentală a acestui tip de rachete se lovește de opoziția unor cercuri largi, conștiente de pericolele generate pentru continent.

SALT — (Strategic Arms Limitation Talks): Tratatul pentru limitarea armamentelor strategice. Au început la 17 noiembrie 1969 între U.R.S.S. și S.U.A., avînd ca obiectiv limitarea și reducerea armamentului strategic al celor două state. Au fost finalizate pînă în prezent două runde de negocieri: SALT I, prin semnarea, la Moscova, la 26 mai 1972

a Tratatului dintre U.R.S.S. și S.U.A. cu privire la limitarea sistemelor de rachete antibalistice, și SALT II, prin semnarea la 18 iunie 1979, la Viena, a Tratatului dintre U.R.S.S. și S.U.A. privind limitarea armamentelor strategice ofensive. Acordul SALT II este încă neratificat. Valabilitatea acordului SALT II se întinde pînă în 1985. Potrivit prevederilor sale, arsenalele nucleare ale U.R.S.S. și S.U.A. sînt limitate la 2 250 de rachete sau bombardiere strategice, fiind interzisă construirea de lansatoare de rachete balistice intercontinentale noi și a rachetelor grele. Sînt prevăzute restricții vizînd desfășurarea în următorii trei ani de rachete nucleare (ICMB), rachete Cruise, terestre și marine. Sînt prevăzute, totodată, direcțiile de acțiune în noua rundă de negocieri. (SALT III), care va trebui să abordeze noi măsuri privind limitarea și, apoi, reducerea armamentelor strategice.

S.A.M. = rachetă sol-aer sau navă-aer.

S.S.M. = rachetă sol-sol.

Lume ca lumea, lume ca nelumea...

Introducere

Unul din prietenii lui Bernard Shaw i s-a adresat marelui dramaturg cu rugămintea de a-i scrie o prefață sau o introducere la noua sa carte. «Imposibil — i-a răspuns Shaw —, de unde vrei să-mi rup trei luni de muncă?». La care confratele a insistat: «De ce trei luni? N-am nevoie decît de trei sute de cuvinte! Același refuz. «Bine, dar atunci încearcă să scrii și mai puțin. Mă mulțumesc cu oricît! «Nu înțelegi, omule — i-a răspuns Shaw —, oamenii plătesc bani pe cartea ta, deci trebuie să aibă de la mine cel puțin 30 000 de cuvinte! Și apoi, cine va mai vrea să vadă, după introducerea mea, felul în care bați tu cimpii?»

Sfîrșitul lumii

În tinerețe, Victor Hugo avea obiceiul să meargă zilnic la un frizer parizian spre a fi bărbierit. Ca toți frizerii, «Figaro»-ul lui era deosebit de vorbăreț. O dată, în timp ce-l radea pe Victor Hugo, i-a spus: «Ați auzit? Foarte curînd se va produce

sfîrșitul lumii. Cei mai inițiați afirmă că, pe ziua de 1 ianuarie, vor muri toate animalele, iar, pe 3 ianuarie, toți oamenii!». La care Hugo i-a răspuns: «Te rog să nu mă sperii! Cine mă va rade atunci pe mine în ziua de 2 ianuarie?»

Toast

În cinstea exploratorului suedez Sven Hedin 1904-1952), după una din marile sale călătorii pline de aventuri, Academia din Stockholm a organizat un banchet omagial. În timpul banchetului, Carol Larson, celebru pentru modul lui de a petrece, a ținut un toast excesiv de prelungit, descriînd cu lux de amănunte strădaniile suferite de explorator din pricina lipsei apei de băut. În încheiere, a adăugat: «Sven Hedin a fost, în timpul acestei călătorii, lipsit de apă, timp de șapte zile. Este un lucru foarte regretabil, dar, pentru mine, aceasta nu constituie un lucru excepțional, întrucît eu, de șapte ani, n-am mai pus în gură nici o picătură de apă!»

Frîna

Cunoscutului autor francez de comedii, Tristan Bernard (1866-1947), unul dintre prietenii săi i-a propus, odată, o plimbare cu automobilul. Acesta, nefîind un virtuoz al volanului, a terminat cursa intrînd cu mașina într-un... copac. Din fericire, accidentul n-a avut urmări prea grave pentru pasageri. Ieșînd din mașina făcută armonică, Tristan Bernard și-a întrebat atunci prietenul: «Oare cum reușești să-ți oprești mașina atunci cînd, pe marginea șoselei, nu se află nici-un copac?»

Știința în slujba progresului pașnic al umanității

În vara acestui an, Bucureștiul a fost gazda a două reuniuni științifice de mare prestigiu internațional: al XVI-lea Congres internațional de istoria științei și Simpozionul internațional «Oamenii de știință și pacea», manifestări de amplu ecou și profund impact politic. Primul, supunând discuției problemele evoluției cunoașterii științifice, a pus pregnant în relief ideea că știința este rezultatul contribuției tuturor popoarelor, ca atare un bun comun de care trebuie să beneficieze fără opreliști toate națiunile. Al doilea a prilejuit dezbateră înaltă responsabilități ce revine științei și slujitorilor ei în apărarea păcii, libertății și vieții popoarelor.

În spiritul ideilor cuprinse în Mesajul tovarășului Nicolae Ceaușescu adresat participanților la simpozionul internațional de la București, în diferite institute de cercetări și învățământ superior au avut loc adunări generale ale oamenilor muncii, în cadrul cărora au fost desemnați reprezentanți pentru constituirea Comitetului național «Oamenii de știință și pacea». Adunările generale au fost un prilej de reafirmare a hotărârii tuturor celor care lucrează pe țărmul științei de a-și spori contribuția la progresul multilateral al patriei și, totodată, de a milita, alături de oamenii de știință din celelalte țări, pentru oprirea cursei primejdioase a înarmărilor, pentru ca rezultatele cercetărilor lor să fie puse în slujba păcii, a progresului întregii umanități.

Despre semnificația profundă a celor două reuniuni de amplă rezonanță internațională, desfășurate la București, am rugat să ne vorbească reputați oameni de știință, acad. Gheorghe Mihoc și acad. Radu Voinea.

Al XVI-lea Congres internațional de istoria științei

Acad. Gheorghe Mihoc

președintele Academiei Republicii Socialiste România, vicepreședinte al Comitetului Național pentru Apărarea Păcii

Organizat de Uniunea internațională de istoria și filozofia științei, prestigios organism științific internațional, cel de al XVI-lea Congres internațional de istoria științei s-a desfășurat la București, beneficiind de înaltul patronaj al academician doctor inginer Elena Ceaușescu, prim viceprim-ministru al guvernului Republicii Socialiste România, președintele Consiliului Național pentru Știință și Tehnologie, ilustru savant de renume mondial, autor de prestigiu al unor remarcabile lucrări în domeniul cercetării, ingineriei și tehnologiei, chimice, traduse în toate limbile de circulație. Este atestată, prin acest fapt, importanța pe care țara noastră a acordat-o reuniunii de la București, ca factor al unei mai bune cunoașteri reciproce, al unirii eforturilor savanților din întreaga lume pentru apărarea păcii, întărirea colaborării și înțelegerii, pentru o participare egală și echitabilă a oamenilor de știință la schimbul mondial de valori, spre binele și fericirea

popoarelor lumii, ale civilizației și progresului omenirii.

Ca țară cu o îndelungată și bogată tradiție în cercetarea istoriei științelor, cu lucrări valoroase și specialiști de prestigiu în acest domeniu, România, prin Comitetul român de istoria și filozofia științei, este afiliată Uniunii internaționale de istoria și filozofia științei încă de la înființarea acesteia, participând la toate congresele anterioare. Alegerea capitalei României ca loc de desfășurare a lucrărilor celui de-al XVI-lea Congres internațional de istoria științei este o dovadă a aprecierii activității de înaltă ținută desfășurată, și pe acest țărm, de oamenii de știință și cercetători români, constituind totodată o nouă și convingătoare mărturie a prestigiului de care se bucură pe plan internațional politica

de pace, înțelegere și colaborare a României socialiste, a președintelui ei, tovarășul Nicolae Ceaușescu.

Prin însăși natura formulării — «Știință și tehnologie. Umanism și progres» —, tema congresului este elocventă pentru idealurile umaniste sub semnul cărora s-a desfășurat această manifestare, care a atras interesul viu al specialiștilor de pe toate meridianele globului.

Diversitatea și cuprinderea tematică, problemele de acută actualitate puse în dezbateră, ca și condițiile optime asigurate pentru un schimb de idei larg, liber, fructuos, folositor tuturor, au determinat participarea a aproape 1 200 oameni de știință din întreaga lume, printre care savanți renumiți, laureați ai Premiului Nobel, membri ai conducerii unor academii de științe, ai unor organisme guvernamentale și organizații internaționale.

N-am putea contura un tur de orizont cit de cit cuprinzător asupra climatului în care s-a desfășurat

acest congres științific, fără a menționa elaborarea și publicarea, în pregătirea acestei reuniuni, a unor lucrări a căror principală menire a fost de a oferi participanților posibilitatea unei cît mai ample cunoașteri a evoluției și stadiului actual al științei și culturii românești. Cunoaștem dintr-o experiență bogată, dar nu întotdeauna fericită, că au existat în trecut cazuri cînd unele priorități științifice românești au fost trecute cu vederea pe plan internațional, n-au fost luate în considerație sau au fost eronat atribuite unor savanți din alte țări. Este bine cunoscut cazul lui Nicolae Paulescu — descoperitorul insulinei, al lui Daniel Danielopolu și Ștefan Odobleja, cîtorii ai ciberneticii —, al marilor matematicieni Dimitrie Pompeiu, Simion Stoilov, Florin Vasilescu, Spiru Haret, Miron Nicolescu, Octav Onicescu. Iată de ce una dintre îndatoririle specialiștilor români a fost aceea ca, printr-un studiu amănunțit și o analiză profundă, cu argumente științifice temeinice, bine susținute și motivate, să restabilească adevărul în fața opiniei publice mondiale, să demonstreze, cu toată claritatea, contribuția oamenilor de știință români la progresul cunoașterii umane, acordîndu-le, în seria priorităților științifice internaționale, locul ce li se cuvine.

A fost atribuit, de asemenea, un caracter prioritar lucrărilor privind istoria științelor în România, evoluția acestora de-a lungul timpului, stadiul actual de dezvoltare a științei și culturii României socialiste — sinteză a tot ceea ce au creat precursorii și argument al valorificării la un nivel superior a capacității creatoare a tuturor oamenilor de știință din țara noastră, în amplul efort constructiv al poporului român. Astfel, sutele de participanți, străini și români, au avut la dispoziție o amplă informație de referință asupra dezvoltării științei și culturii românești de ieri și de astăzi. Un efort care, așa cum ne-am convins pe întreg parcursul lucrărilor, a fost apreciat așa cum se cuvine de oaspeții noștri.

În același timp, participanții la Congres și-au manifestat satisfacția pentru nivelul înalt al dezbaterilor ce au avut loc, pentru valoarea deosebită a comunicărilor științifice prezentate, bogate în idei, originale, documentate, de o diversitate tematică remarcabilă, pătrunse de

nobilele idealuri umaniste ale aspirației popoarelor spre progres și prosperitate. Dominat de ideea înaltei responsabilități ce revine savanților lumii în sporirea contribuției lor permanente și active la consolidarea păcii, la o cunoaștere mai bună între popoare, la înțelegere și colaborare reciprocă, marele forum de la București a afirmat fără echivoc convingerea că realizările științei și tehnicii, ale culturii și civilizației trebuie puse în slujba dezvoltării întregii omeniri, a fiecărei națiuni și a fiecărui stat, în slujba progresului și păcii pe planeta noastră.

Astfel, prin temele sale generoase, de mare actualitate și deosebită importanță pentru toate popoarele, al XVI-lea Congres internațional de

istoria științei s-a înscris în rîndul contribuțiilor de prim rang la afirmarea științei ca factor hotărîtor al păcii, progresului și prosperității generale, ca forță activă a luptei pentru reducerea pericolului de război și trecerea la dezarmare, pentru lichidarea subdezvoltării și făurirea noii ordini economice internaționale, pentru înfăptuirea năzuințelor vitale ale popoarelor de a-și făuri singure, în deplină libertate, propriul destin.

Iar faptul că, la București, s-a afirmat cu putere voința savanților de pe toate meridianele de a face ca știința, minunatele cuceriri ale genului uman să folosească exclusiv binei, activităților pașnice, confirmă o dată mai mult vocația de pace și progres a țării noastre.

Oamenii de știință și pacea

Acad. Radu Voinea

membru al Biroului Comitetului Național pentru Apărarea Păcii

Simpozionul internațional «Oamenii de știință și pacea», desfășurat sub înaltul patronaj al președintelui Republicii Socialiste România, Nicolae Ceaușescu, a impus atenției opiniei publice mondiale și, înainte de toate, a celor ce, prin însăși profesia lor, își consacră întreaga lor activitate progresului civilizației umane, o temă de cea mai arzătoare actualitate: în ce direcție trebuie să fie orientate eforturile savanților, cui trebuie să servească roadele muncii lor?

Este îmbucurător faptul că, în unanimitate, personalitățile de prestigiu de pe numeroase meridianale ale lumii, întrunite în zilele de 4 și 5 septembrie, la București, sub cupola Academiei Republicii Socialiste România, au împărtășit și susținut răspunsul, de înaltă ținută morală și umanistă, conținut în mesajul ce le-a fost adresat de președintele României, tovarășul Nicolae Ceaușescu: «Este evident că oamenii de știință,

care înțeleg foarte bine forța de distrugere a armelor și, în primul rînd, a armamentelor nucleare, nu pot fi decît de partea politicii de dezarmare și de pace. Iată de ce, mai mult ca oricînd, oamenii de știință au înalta îndatorire de a-și ridica glasul hotărît și de a face totul pentru ca minunatele cuceriri ale genului uman să nu mai slujească fabricării armelor de nimicire în masă, pregătirilor de război, politicii de agresiune, de forță și dominație. Memnirea cea mai nobilă a savanților, a cercetătorilor din toate domeniile și de pretutîndeni este de a face ca întregul potențial al științei și tehnicii contemporane să fie consacrat progresului, bunăstării, libertății și independenței popoarelor, asigurării dreptului suprem al oamenilor la viață, la pace».

Revoluția tehnico-științifică marchează profund întreaga evoluție a societății umane contemporane. Lărgind la dimensiuni, nebanuite într-un trecut nu prea îndepărtat, orizontu-

pașnic al umanității

Tovarășă academician doctor inginer Elena Ceaușescu robind cuvântarea de deschidere a lucrărilor celui de-al XVI-lea Congres internațional de istoria științei

rile cunoașterii, știința a determinat modificări radicale ale reprezentărilor umane despre univers, despre natură, despre societate, impactul ei asupra acestora din urmă resimțindu-se în toate compartimentele existenței.

Produsele investigației științifice și ale creației tehnice nu sint, însă, din păcate, consacrate integral progresului pașnic al oamenilor. Cea mai mare primejdie care a planat vreodată asupra popoarelor, a vieții — și anume tipurile din ce în ce mai «perfecționate» de arme de distrugere în masă — își au originea tot în laboratoarele oamenilor de știință. Rezultatul este existența unor arsenale înspăimântătoare, capabile să distrugă de sute și sute de ori întreaga planetă, exacerbarea cursei înarmărilor, încordarea raporturilor internaționale, frînarea progresului și dezvoltării tuturor națiunilor lumii. În fața acestei situații, este deplin logic, este necesar, ca savanții, toți oamenii de știință să realizeze o mobilizare a propriei lor conștiințe, să-și pună problema propriei lor responsabilități față de destinele umanității.

Voința unei asemenea mobilizări și-au manifestat-o limpede participanții la simpozionul internațional «Oamenii de știință și pace», care au lansat, din capitala României, Apelul

lor către toți slujitorii științei, indiferent de convingerile lor politice, filozofice, religioase sau de altă natură, de a acționa, împreună cu popoarele țărilor lor, pentru a opri agravarea situației internaționale, politica de înarmări, pentru reluarea și continuarea neabătută a cursului spre destindere, pace și o largă colaborare internațională». Hotărînd constituirea unui Comitet internațional de inițiativă cu menirea de a declanșa acțiuni ale oamenilor de știință pentru dezvăluirea pericolelor pe care le implică cursa înarmărilor, în primul rînd nucleare, pentru informarea opiniei publice asupra acestor pericole și măsurilor necesare preîntîmpinării lor, pentru pregătirea unui congres mondial al oamenilor de știință în sprijinul păcii, participanții la colocviul de la București au arătat că asumarea mării responsabilități ce revine slujitorilor științei din întreaga lume trebuie demonstrată prin fapte concrete, prin implicarea practică în activități care să sprijine și să influențeze în mod pozitiv toate eforturile întreprinse, de la nivelul opiniei publice largi pînă la acela al parlamentelor și guvernelor, în direcția orientării vieții internaționale spre un curs pașnic, constructiv.

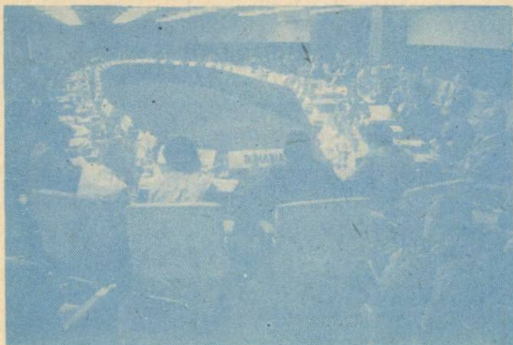
Oferind Bucureștiul ca gazdă pen-

tru dialogul purtat între reprezentanți de frunte ai actualei generații de oameni de știință, România a oferit acestora o tribună de prestigiu pentru exprimarea voinței lor de a-și consacra creația binelui umanității.

Recunoscînd științei rolul de factor motor al dezvoltării civilizației umane, România consideră că menirea cea mai nobilă a savanților de pretutindeni și din toate domeniile de activitate este de a face ca întregul potențial al științei și tehnicii contemporane să fie consacrat progresului, bunăstării, libertății și independenței popoarelor, asigurării dreptului suprem al oamenilor la viață, la pace.

Direcțiile în care trebuie să se acționeze le indică limpede înseși cauzele ce determină primejdiiile ce amenință astăzi pacea: cursa înarmărilor, în primul rînd nucleare, cu tot ce înseamnă aceasta ca producere de noi arme, bugete militare exorbitante, tentația de folosire a forței, ca și subdezvoltarea, inechitatea în folosirea și valorificarea resurselor naturale și a materiilor prime, deteriorarea mediului ambiant și altele. Locul oamenilor de știință, vital interesați în cauza progresului și păcii, este alături de popoarele care luptă pentru apărarea vieții și muncii lor pașnice, pentru dreptul de a-și făuri destinul în mod liber, fără nici un amestec sau presiune din afară.

În Apelul lor, lansat de la București, oamenii de știință proclamă o convingere, un angajament, o profesiune de credință, care nu va putea rămîne fără ecou: «Să slujim cu înalt devotament nobilele idealuri ale păcii, să ne facem datoria față de propria noastră conștiință, față de contemporanii noștri, față de comandanțele supreme ale umanității, să oferim omenirii o perspectivă pe măsura aspirațiilor ei scumpe, a forței sale de creație, să ne dovedim la înălțimea a tot ceea ce a făurit mai de preț civilizația umană de-a lungul secolelor!».

EUROPA la ora Madridului

De la Piața Zeiței Cibeles, locul unde Madridul încărcat de istorie se îngemănează cu chipul mai tânăr al impresionantelor capitale spaniole, pașii oricărui călător se îndreaptă, aproape în mod firesc, spre Pasco de la Castellana, bulevardul împodobit cu piețe monumentale și splendide fontane artizane, ce străbate orașul de la nord la sud. De mai bine de un an de zile, atenția opiniei publice europene se îndreaptă, dacă se poate spune așa, spre această magistrală care găzduiește în unul din modernele sale edificii — Palatul Congreselor și Expozițiilor — reuniunea de la Madrid a statelor participante la Conferința pentru securitate și cooperare în Europa (C.S.C.E.).

Fără îndoială, reuniunea general-europeană din capitala Spaniei se înscrie ca unul din evenimentele deosebit de importante ale actualității și este firesc interesul cu care opinia publică din țările europene, din Statele Unite și Canada, urmărește dezbaterile de la Palatul Congreselor. După Helsinki, cu cele trei faze ale sale, încheiate prin adoptarea de către cei 35 de șefi de stat și guvern a Actului final — moment de referință pentru întreaga istorie postbelică a continentului — după cele șapte luni de dialog de la Belgrad, Madridul se înscrie ca o nouă etapă în eforturile popoarelor europene, ale tuturor forțelor democratice și progresiste, îndreptate spre asigurarea transpunerii în viață a documentelor semnate în capitala finlandeză, spre transformarea Europei într-un continent al păcii, securității, colaborării și înțelegerii.

Rezultatele reuniunii de la Belgrad au fost, după cum se știe, nesatisfăcătoare. Confruntările ideologice, polemicele sterile au deturnat atenția de la problemele esențiale ale păcii, ale întăririi securității și colaborării pe continent, în această reflectându-se și ascuțirea contradicțiilor pe plan internațional dintre diferite state și grupări de state, contradicții legate deosebit de preocuparea pentru păstrarea unor poziții deținute de unele țări în lume, de lupta pentru noi sfere de influență. Belgradul are totuși meritul — lucru deosebit de important — de a fi asigurat continuitatea procesului C.S.C.E., stabilind data și locul viitoarei reuniuni general-europene. Nu o dată, am auzit afirmându-se, în timpul dezbaterilor generale de la Palatul Congreselor, că, fără decizia adoptată la Belgrad, convocarea forumului de la Madrid nu ar fi fost posibilă.

Într-adevăr, auspiciile în care a început întâlnirea pregătitoare și, ulterior, noua reuniune general-

europeană n-au fost — și continuă să nu fie nici în prezent — din cele mai bune. Accentuarea gravă a încordărilor și amplificarea fără precedent a cursei înarmărilor, intensificarea politicii de dominație și de amestec în treburile interne, adâncirea crizei economice și îndeosebi a crizei energiei și petrolului, perpetuarea conflictelor existente și apariția altora noi, toate acestea au dus la o tensiune extremă în viața internațională, care și-a pus amprenta asupra lucrărilor reuniunii de la Madrid. În timpul întâlnirii pregătitoare au existat momente destul de dificile, care au pus chiar sub semnul întrebării începerea reuniunii înseși. Acțiunea energică, unită, a țărilor neutre și nealiniate, a multor țări mici și mijlocii, între care și țara noastră, a permis însă evitarea pericolului unei rupturi, începerea, în ceasul al 12-lea, a reuniunii și intrarea lucrărilor sale într-o atmosferă de lucru.

Este știut că, după semnarea Actului final, s-a făcut extrem de puțin, practic nimic esențial, pentru oprirea evoluției primejdioase a cursului vieții politice pe continent. S-a manifestat o stare de expectativă și chiar de pasivitate, nu s-a acționat cu fermitate, energie și perseverență pentru aplicarea în viață a prevederilor Actului final. Pericolul militar în Europa, în loc să scadă, a crescut, în ultima vreme trecându-se la realizarea unor programe și mai primejdioase de amplasare și dezvoltare a unor noi tipuri de rachete nucleare, care sînt așintite asupra tuturor țărilor de pe continent. În planul relațiilor economice, în loc să fie înlăturate obstacolele existente, s-au creat noi bariere și restricții artificiale în calea colaborării reciproce avantajoase între state. Destinderea, și așa destul de fragilă, în loc să se întărească, a înregistrat serioase reculuri, afectând în mod profund încrederea între națiunile continentului.

În aceste condiții, chiar de la început a devenit cum nu se poate mai clar că rolul esențial al reuniunii de la Madrid nu poate fi decât unul singur: acela de a contribui la reluarea și continuarea politicii de destindere și pace, la crearea, cu adevărat, a unui climat de colaborare și securitate pe continent, în care fiecare popor să aibă garanția dezvoltării sale libere, la adăpost de orice agresiune și amestec din afară.

La ora cînd rîndurile de față merg la tipar, la Palatul Congreselor s-au reluat lucrările forumului general european. Desfășurarea de pînă acum a reuniunii a pus în lumină cît de complicate sînt ne-

Acționăm pentru ca la Madrid — unde s-au reluat lucrările reuniunii pentru securitate și cooperare — să se ajungă la înțelegeri și acorduri cât mai bune în toate domeniile. În primul rând, considerăm necesar să se treacă la convocarea unei conferințe pentru dezarmare și încredere în Europa, să se asigure continuitatea procesului de securitate și colaborare început la Helsinki, prin organizarea de noi reuniuni. În acest sens, România s-a oferit să găzduiască în capitala sa, în București, următoarea reuniune pentru securitate și cooperare în Europa. Și avem toată convingerea că vom organiza în mod corespunzător această conferință, că vom putea face ca ea să dea un nou impuls colaborării și unității între popoarele și țările europene, fără deosebire de orînduire socială.

NICOLAE CEAUȘESCU

gocierile multilaterale între 35 de state, mai ales în actualele condiții internaționale. Fără a anticipa rezultatele finale, încă de acum se poate afirma că dialogul multilateral de la Madrid a fost cel mai dificil și cel mai complex din istoria de pînă acum a C.S.C.E. Tocmai de aceea ducerea sa la bun sfîrșit presupune o atitudine politică fermă și clară din partea tuturor participanților, bazată pe respectarea normelor convenite în comun, pe renunțarea la urmărirea, de advantage politico-ideologice sau propagandistice de conjunctură, depășirea politicii și practicii de bloc și a pozițiilor de tipul «totul sau nimic».

Cele nouă luni de susținute negocieri au dus, este cunoscut, la obținerea unor rezultate parțiale în procesul de redactare a documentului final, rezultate care își au importanța lor și care oferă o bază pentru finalizarea cu succes a lucrărilor. Grupul de lucru care se ocupă de problemele cooperării economice, tehnice și științifice și în domeniul mediului înconjurător a încheiat, practic, negocierea tuturor propunerilor cu care a fost sesizat. Progrese însemnate s-au obținut și în redactarea capitolelor referitoare la cooperarea în domeniile culturii și educației, la principiile Actului final etc. Se cuvine relevat că, în toate textele convenite pînă în prezent — și care reprezintă circa 80 la sută din documentul final — își găsesc în mod amplu reflectarea inițiativele și propunerile prezentate de România în cadrul reuniunii, privind respectarea și aplicarea strictă în viață a principiilor Actului final, convocarea Conferinței pentru măsuri de creștere a încrederii și dezarmare în Europa, cooperarea în domeniul industriei, agriculturii, științei și tehnologiei, diversificarea relațiilor comerciale, cooperarea pe linie de tineret, asigurarea continuității procesului început la Helsinki.

Desigur, nu poate fi trecut cu vederea că rezultatele de pînă acum rămîn, în continuare, condiționate de soluțiile care se vor obține în legătură cu celelalte probleme aflate în suspensie.

Întreaga desfășurare a forumului de la Madrid a evidențiat o dată mai mult locul esențial pe care-l ocupă problemele dezangajării militare și dezarmării în Europa în eforturile îndreptate spre întărirea securității pe continentul nostru, faptul că nu poate fi vorba de o reală securitate și pace atîta timp cît nu se pune staviță cursei înarmărilor, cît nu se trece

la măsuri concrete de dezarmare. Iată de ce este de cea mai mare importanță — așa cum a subliniat în permanență România — ca, la Madrid, să se ajungă la convocarea unei conferințe de creștere a încrederii și dezarmare în Europa, care ar urma să pună la dispoziția statelor un cadru instituțional de natură să permită dezbaterile aprofundate a problemelor pe care le ridică cursa înarmărilor, să stimuleze voința politică a statelor în vederea adopțării unor măsuri eficiente de oprire și reducere a înarmărilor.

Este necesar, de asemenea, să se acționeze pentru asigurarea continuității procesului C.S.C.E., prin stabilirea datei și locului viitoarei reuniuni. În acest sens, România s-a oferit să găzduiască la București următoarea reuniune. Este, aceasta, încă una din dovezile grătore ale poziției active a țării noastre, a disponibilității ei în a face totul pentru succesul operei de edificare a unei securități reale în Europa. În acest spirit, România se pronunță pentru a se ajunge la înțelegeri și acorduri în toate domeniile; pentru rezolvarea și a acelor chestiuni aflate încă în suspensie, cum ar fi cele legate de principiile Actului final, de aprecierea modului de transpunere în viață a acestui document, de cooperarea în domeniul informației, de unele aspecte ale securității în Mediterana etc.

La sfîrșitul lunii iulie, înaintea pauzei intervenite în lucrările reuniunii, reprezentanții celor 35 de state participante și-au reînnoit hotărîrea de a acționa pentru încheierea forumului general-european prin adoptarea unui document final substanțial și echilibrat, care să reflecte interesele și punctele de vedere ale tuturor participanților. Sub semnul acestui imperativ a debutat noua rundă de negocieri. Adușîndu-și activ contribuția la progresele realizate pînă acum, România este ferm hotărîtă — așa cum a arătat, în repetate rînduri, președintele Nicolae Ceaușescu — să depună, și pe mai departe, toate eforturile, alături de celelalte state, pentru încheierea cu succes a reuniunii de la Madrid, astfel încît aceasta să răspundă așteptărilor popoarelor europene, să contribuie la restabilirea încrederii între state, la reluarea și întărirea cursului spre destindere, încredere, cooperare și securitate în Europa și în întreaga lume.

Radu Bogdan

DIN EVENIMENTELE ANULUI

La granița dintre ani, în noaptea aceea încărcată de speranță, cind oamenii se lasă pradă visurilor și cind rostim dorințele cu glas tare, în noaptea aceea a cupelor pline și a urărilor de bine, planeta pe care viețuim n-a cunoscut liniștea păcii. Noaptea aceea a speranței n-a oprit focurile de armă sau vărsarea de sînge. Ne-am despărțit de 1980 însoțiți nu numai de jocurile de artificii sau de legănarea pe aripile melodiilor, ci și de stridența mitralierelor, pentru ca să ne întîlnim cu 1981 ascultînd zăngănitul de arme. Terra n-a intrat în acest an cu calmul pe care și-l dorea. Prea multe conflicte îi întunecau existența, prea multe semne de întrebare se proiectau peste gîndurile ei, prea multe neliniști o tulburau. Nici o statistică n-a contabilizat morții din noaptea Anului Nou. Nu-i vorba de morții obișnuiți — de cei din spitale, din accidente de circulație sau de cei ajunși la o bătrînețe fără leac. Mă gîndesc la victimele violenței, ale războaielor nedecarate sau declarate, ale conflictelor «locale» cu miză globală. La care am putea adăuga pe cei uciși de foamete sau de dramele subdezvoltării. Statisticile acestea triste nu prea se întocmesc de Anul Nou. Atunci pînă și contabilitatea este lăsată să spere, să viseze, nu mai este constrinsă la exactitatea cifrică. Dar morții rămîn. Ca și cauzele morții lor.

Anul cel vechi a lăsat o «moștenire» de care nu s-a putut debarasa. 1981 a preluat și înarmările, și tensiunea, și subdezvoltarea, și negocieri fără eficiență, și dezamăgiri, și speranțe. Pentru că speranța este oxigenul umanității. Din păcate, acum, spre sfîrșitul anului, cînd scriem aceste rînduri, «moștenirea» ce va fi transferată lui 1982 pare asemănătoare. Poate cu un supliment de complicații. Dar, oricum, fără a fi epuizat resursele speranței. Simptomatic, primul eveniment diplomatic al anului îl constituia Conferința de la Geneva asupra Namibiei și, acum, în săptămîna de noiembrie a încheierii almanahului, se discută tot despre Namibia. Fără progrese concrete. Doar cu situații agravante: acțiuni armate ce au culminat cu o invazie masivă. Țara apartheidului sfidează. Apelurile la rațiune n-au nici un ecou la Pretoria. Africa australă riscă să cunoască o evoluție periculoasă. Ca și Salvadorul. Comunicatele de război ne-au familiarizat cu geografia acestei mici republici. I-am învățat numele de orașe mai mari sau mai mici. Deoarece linia frontului se schimbă mereu, spre nord

Liverpool — problemele rasiale și șomajul au constituit cauza unora din cele mai dramatice confruntări sociale din istoria Angliei

Bursele occidentale cunosc agitația tipică marilor dereglări monetare

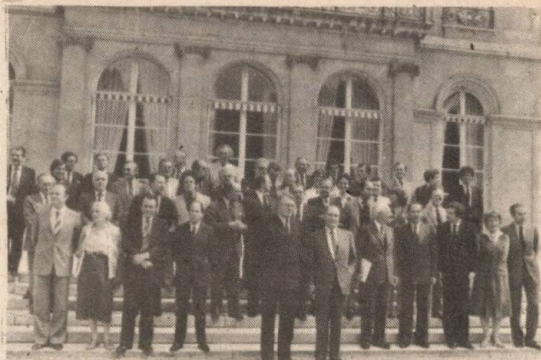

Ronald Reagan și George Bush îi readuc pe republicani la Casa Albă

sau spre sud, mai aproape sau mai departe de capitală. Neschimbată este anomalia situației — acest conflict armat, cu mii de morți, care se perpetuează, întrucât oligarhia locală se bucură de «înțelegerea» Washingtonului. Pînă cînd? Va fi capabil 1982 să dea răspuns? Nici în Orientul Apropiat nu s-au înregistrat schimbări în bine. Focarul a rămas la fel de exploziv. La elementele de incordare acumulate s-au adăugat cele întimplale în Liban, mai ales în sudul acestei țări martirizate, precum și atacul aerian israelian asupra reactorului nuclear de la Tamuz. Aceeași întrebare ne-o punem și în privința Orientului Apropiat: pînă cînd va continua să se producă tensiune? 1981 a consemnat un acord de încetare a focului pe «frontiera neliniștită» dintre Liban și Israel, un acord fragil, care nu rezolvă problemele esențiale ale zonei, dar care menține speranța în posibilitatea unei soluții globale, echitabile, capabilă să readucă calmul pe sub măslinii Orientului. Speranță confirmată pe un alt spațiu, cel latino-american, unde diferendul dintre Peru și Ecuador, transferat pe cîmpul de luptă, s-a încheiat pînă la urmă la masa tratativelor.

Din nefericire, alte conflicte «locale» par blocate de intransigență și lipsă de luciditate. Bătăliile din deșert, din munți sau din junglă, uneori sporadic, luînd forma atacurilor surpriză, specifice gherilei, sau, alteori, a luptelor «clasice» cu desfășurări ample, înseamnă altceva decît evenimente cu implicații la scară regională. Conflictetele, indiferent de dimensiunea lor, trebuie plasate în contextul ambițiilor dominante, ale tentativei de a reîmpărți sferile de influență, de a modifica balanța puterii. Gravitatea lor este accentuată de proporțiile alarmante ale competiției înarmărilor.

«Factura» mondială a înarmării a ajuns la 550 miliarde de dolari. S-au înmulțit arsenalele, iar 1981 a consemnat «startul» în aceeași competiție a «bombei N». Nu-i vorba, pur și simplu, de o armă în plus, mai sofisticată și mai devastatoare, ci de riscul de a se depăși un anumit «prag» — cel dintre războiul convențional și conflictul nuclear, un risc cutremurător pentru o lume care nu poate să uite nici Hiroșima, nici Nagasaki. Un risc care se multiplică vertiginos prin doctrina confruntării devenită «modă» peste ocean. O modă în materie vestimentară, ori muzicală, ori urbanistică, ne poate place sau displace, dar ultimul cuvînt în aprecierea ei revine specialiștilor. Cînd, însă, «moda» este politico-militară și cînd implicațiile ei vizează o întreagă planetă, nu avem dreptul la expectativă. În acest caz, «specialiștii» sînt doar popoarele. «Valul pacifist» care răscolește Europa occidentală, această amplă mișcare ce contestă orientarea bazată pe confruntare și pe

Victoria lui Francois Mitterrand a adus stînga la Elysée

Conflictul irano-irakian a continuat și în acest an

Atentat eșuat împotriva președintelui Ronald Reagan

Sub conducerea SWAPO, poporul namibian luptă pentru cucerirea independenței

Regimul rasist de la Pretoria lansează atacuri brutale împotriva Angolei

negarea virtuților destinderii, exprimă replica opiniei publice. 1981 a reprezentat pe acest plan un reviriment. «Valul pacifist» a dobândit o forță fără egal în acțiunile de masă ale ultimului deceniu, o forță măsurabilă nu numai prin dimensiunea demonstrațiilor, ci și prin varietatea forțelor ce s-au asociat în contestarea politicii de forță. Tensiunea a generat incertitudine. Însă, «valul pacifist» a relevat amploarea speranței, a încrederii popoarelor în capacitatea lor de a frâna un curs negativ.

Unii comentatori pronosticau — în pragul anului care, acum, ne părăsește — o alunecare spre con-

servatorism. Credeau în efectul «contagios» al votului american. Schimbarea de la Casa Albă, instalarea lui Ronald Reagan încitau estimări pe care lunile ce au urmat nu le-au confirmat. Victoria lui François Mitterrand a adus stînga la Elysée. După votul pentru Palais-Bourbon, din iunie, care a pulverizat iluziile gaulliștilor și giscardienilor de a-și lua revanșa, Franța este condusă de un guvern cu majoritate socialistă. Printre noii miniștri — patru comuniști. Pe malurile Senei s-a scris una din paginile cele mai interesante din cronica anului 1981. Votul francez a semnalat o opțiune pentru înnoire, pen-

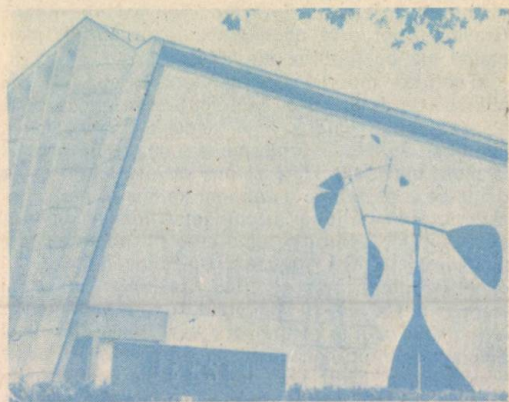
„Ecuatia esențială“

Anul care se încheie a fost marcat, pe plan internațional, și de prima conferință mondială — sub egida O.N.U. — consacrată celor mai săraci dintre săraci. Evident, ca întotdeauna, s-a găsit și o expresie mai literară care să estompeze, cît de cît, această rușine a planetei în secolul nostru — sărăcia. I s-a spus Conferința O.N.U. privind țările «cel mai puțin avansate»...

Ecuatia este mai largă, cu mult mai multe elemente, deși se poate reduce și la una simplă, esențială: lumea actuală = țări bogate și țări sărace. Iar de aici...

Această împărțire contribuie — de cîte ori și în cîte forme nu ne-a demonstrat-o, oare, fie și numai deceniul ultim, anii '70?! — la continua ascuțire a contradicțiilor internaționale, generînd permanent animizitate, tensiuni, conflicte — toate de natură să periclitizeze pacea lumii, securitatea generală.

Putem discuta — teoretic — mult și bine, sau mai puțin bine, despre sărăcie, ce este ea, unde poate fi depistată și chiar și de către cine poate fi depistată, căci, ia te uită: am în față un organ de presă aflat de avizat asupra mersului economiei mondiale, ca «Les Echos», ziar belgian; ni se face un clasament al bogaților. Dar, să nu-ți crezi ochilor: pe această listă, bogatul-bogaților, S.U.A., vine abia pe locul... 8. După — iar să nu crezi, Kuweit — țară petrolieră, 17 100 dolari PNB pe locuitor în 1979! —, Elveția, Suedia, Danemarca, R.F.G., Belgia, Norvegia... S.U.A. — 10 630 dolari în 1979. Mai mult: ni se spune că S.U.A. sărăcesc pe zi ce trece, deși,

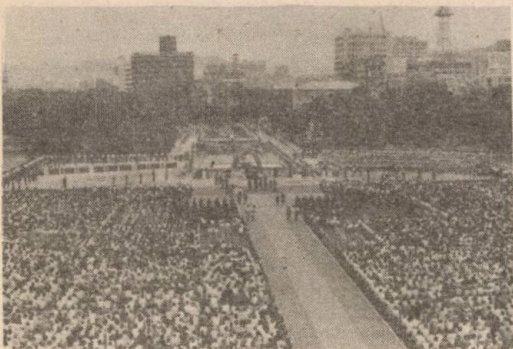
Sediul U.N.E.S.C.O. din Paris, unde s-a desfășurat Conferința O.N.U. privind țările «cel mai puțin dezvoltate»

în 1980, ele se aflau pe locul 6, cu 9 770 dolari PNB pe locuitor. Adică — sper, se înțelege — bogații sărăcesc! Și să nu ne aducem aminte că, la conferința de la Paris, din 1-14 septembrie, delegatul francez spunea: «ajutîndu-i pe cei mai săraci, statele dezvoltate se ajută pe sine»?!

Tabloul e cam așa: un negustor cu prăvălia doldora de mărfuri; o sută de clienți cu punga... goală. Cine să-i cumpere marfa? Ori o dă de pomană — și atunci nu-și mai scoate nici prețul pe care l-a plătit, și dă faliment, — ori... n-o vinde, căci nu are cui și-atunci tot la faliment ajunge...

Ce-i de făcut?

«Să-i ajutăm pe săraci să-și dubleze, pînă în 1990, PNB pe locuitor, să-i ajutăm ca economia lor să

Marea adunare de la Hiroshima reamintește întregii omeniri pericolul înarmărilor nucleare

tru schimbări de substanță. Desigur, alegerile occidentale desfășurate în acest an n-au fost uniforme în ceea ce privește verdictul urnelor. În Grecia, socialiștii au cucerit puterea. Olanda a revenit la o guvernare de centru-stînga, însă Norvegia a înclinat spre centru-dreapta. Italia a cunoscut o «premieră»: un șef al guvernului care nu este democrat-creștin. În Spania, 1981 a fost un an frământat. Încercarea pucistă a extremei drepte a eșuat, prin coerența democratică a principalelor forțe politice ale țării. Dar violența rămîne neliniștitoare. Nu numai pentru Spania. Căci atentatele,

Demonstrațiile, marșurile și alte acțiuni în favoarea păcii și a dezarmării, împotriva cursei înarmărilor atomice relevă cu pregnanță starea de spirit a opiniei publice europene

între pe făgașul normal, adică pe o linie de dezvoltare, și atunci vom avea parteneri de comerț și ne vom dezvolta și noi». E concluzia conferinței mai sus citate.

Căci iată: dacă asupra clasamentului celor bogați avem multe semne de întrebare — și noi, dar și mulți alții! —, asupra celui al săracilor punctele de vedere coincid. Am în față și «clasamentul» lui «Les Echos» și volumul, de 300 de pagini, «Țările sărace: Care cooperare și pentru care dezvoltare?» — scos de I.F.R.I., Institutul francez de relații internaționale, precum și studiul O.N.U. «Spre o economie mondială care funcționează». Și toate trei recunosc — indiferent de locul pe care li-l rezervă în «clasament» — că țări sărace sînt și Butanul (80 dolari, în 1979, PNB pe locuitor!) și Bangladesh, și Ciad, și Etiopia, și Nepal, și Mali, și Birmania, și Afganistan, Burundi, Volta Superioară, India (190 dolari PNB pe locuitor) etc. 31 de state. Ele numără — doar în Africa — un sfert din populația continentului. Dar, ele se află și în Asia, și în zona Pacific, și în America Latină.

E necesară — iată! —, dat fiind complexitatea problemei, o strategie globală a dezvoltării, singura ce ar permite o acțiune în favoarea țărilor cel mai puțin avansate. Or, problema lichidării subdezvoltării — cele 31 cel mai sărace state «s-au subdezvoltat» în ultimele două decenii!... —, a edificării noii ordini economice mondiale (dar și problema dezarmării, atît de strîns legată de cea a dezvoltării, ca și alte probleme cardinale ale lumii noastre) sînt deosebit de complexe. Ele nu privesc un stat sau un grup de state, ci toate națiunile lumii. Ceea ce face — de la sine înțeles — ca progresele pe calea soluționării unor asemenea probleme să poată fi realizate numai

prin abordarea lor într-un mod nou, democratic, adică permițînd participarea egală la examinarea lor a tuturor statelor.

«Ordinea» economică străveche apasă jugul și mai crunt pe grumazul țărilor sărace. Cu numai 18 la sută din populația globului, țările bogate reprezintă, totuși, circa 65 la sută din produsul intern brut mondial, au un venit mediu anual al acestuia, pe locuitor, ce depășește 5 000 de dolari. Dimpotrivă, majoritatea populației lumii în curs de dezvoltare trăiește în țări în care venitul mediu anual pe locuitor este inferior celui de 300 de dolari.

Cîtă vreme, însă, industrializarea a sporit bogățiile multor state din Europa, imperiile cu regim colonial au întîrziat dezvoltarea acestor regiuni de pe alte continente. Iar azi, profitînd tocmai de această subdezvoltare, la a cărei origine se află ele însele, statele bogate, prin jocul prețurilor și al cursurilor monedelor forte, perpetuează sărăcia celor săraci, bogăția celor bogați.

Iată de ce rămîne, încă și mai important, și mai hotărîtor, să se treacă de la rezoluții generale la măsuri concrete, practice, la adoptarea și realizarea unui program multilateral — «măsuri globale» — de soluționare a problemelor complexe de care depînd progresul mai rapid al țărilor rămase în urmă, ca și însănătoșirea economiei mondiale, de înlocuire a vechilor relații inechitabile, ce favorizează îmbogățirea unor state pe seama altora, cu altele de tip nou, echitabile și democratice. Altfel spus, cu ecuația esențială: țări în curs de dezvoltare în progres = progresul țărilor dezvoltate.

Ștefan Zaides

Conferința țărilor nealiniate reafirmă obiectivele de pace și progres ale acestora

actele teroriste ce împrăstie moartea printr-o loterie oarbă sînt un indiciu al maladei unei lumi incapabile să-și rezolve problemele și care apelează la diversiunea violenței. Etichetele teroriștilor n-au importanță. Dincolo de autodenunțuri, pot fi descifrate interesele forțelor imobilismului, ale celor ce vor să împingă planeta în abisul dezordinilor. Lista atentatelor din 1981 este lungă — se află, printre cei atinși de gloanțe, președintele Reagan și Papa. A fost ucis președintele Sadat. Din nefericire, lista nu s-a încheiat. O violență absurdă alimentează tensiunea. Care, la rîndul ei, a oferit climatul cel mai prielnic pentru terorism...

Grijile umanității au fost (și rămîn) numeroase. Pericolul de război constituie «capul de afiș». Dar multe preocupări au o încărcătură explozivă ce nu trebuie subestimată. Un miliard de oameni sînt pradă sărăciei celei mai crunte. 850 000 000 trăiesc în captivitatea analfabetismului. 12 000 000 copii din

Starea conflictuală pe care o cunoaște de mulți ani Libanul a continuat să provoace distrugerii la Beirut

ENERGIE ȘI CIVILIZAȚIE

Prosperitate, numele tău adevărat este petrolul? Sociologic vorbind, această mitologie trebuie să fi avut cauze istorice foarte precise, să se fi născut în anumite împrejurări și condiții favorizante. Astfel privită, este aproape cert că o «istorie a petrolului», a adoptării lui ca valoare de întrebuințare, a măririi și preconizatei lui «decăderi», ar fi la fel de palpantă ca cele mai bune serialuri TV sau cărți de aventuri.

Sigur, oricum, este că această identificare a funcționat multă vreme și că abia acum posibilitatea unei circulații independente a celor două noțiuni începe să fie întrezărită. Fără a fi el însuși începutul, ci doar un semnal de alarmă, «șocul petrolier» din anii 1973—1974 a avut, totuși, darul de a atrage atenția asupra multor probleme existente pe plan energetic, asupra dependenței prea strînsă a actualei civilizații industriale

de petrol, de sursele clasice sau convenționale. Dar pericolele semnalate atunci și după aceea au fost sesizante în toată marea lor complexitate? Și, la drept vorbind, măsurile preconizate pentru a le face față se bucură de întreg sprijinul necesar?

Nimic mai simplu decît a ilustra prin cîteva exemple semnificative apropierea omenirii de «era post-petrolieră», intrarea ei în ceea ce s-a numit faza de tranziție spre surse noi și regenerabile de energie. Chiar dacă, prin marea lui implicare în economia actuală, pulsul petrolului continuă să preocupe numeroase și variate reuniuni internaționale, chiar dacă oscilațiile sale se dovedesc de multe ori hotărîtoare, nimic nu arată că ne-am afla în fața unei situații eterne, neschimbătoare. Dimpotrivă. «Zeul petrolului» pare a intra într-o lungă fază de agonie, inclusiv datorită «ofrandelor» deosebite (citește:

consumului irațional) care i s-au adus pînă acum, timp de circa un veac de dezvoltare vertiginosă a industriei bazate pe el.

Resursele de hidrocarburi ale planetei sînt limitate, posibil a fi epuizate într-un viitor apropiat. Acesta este adevărul, crudul și inapelabilul adevăr. Nu ne mai putem închipui subsolul Terrei ca un rezervor permanent, inepuizabil, de petrol, de gaze, de combustibili fosili sau convenționali. Consumul are și el o limită, peste care nu se poate trece: La o creștere economică minimă, de numai 1,5 la sută anual, resursele de hidrocarburi ale planetei s-ar putea epuiza în mai puțin de șapte decenii. Concluziile multor specialiști concordă asupra acestui subiect. Confrunțați situația reieșită din analizele lor cu multiplele necesități economice ale tuturor țărilor, cu dorința legitimă de progres a statelor, în primul rînd